

JAARVERSLAG 2010

The background of the page is a collage of various photographs related to a university. It includes images of modern glass buildings, people sitting on steps, and close-ups of architectural details. The photos are arranged in a grid-like pattern with some overlapping, creating a textured, layered effect. The colors are mostly muted, with greys, blues, and whites, giving it a professional and academic feel.

3 Woord vooraf

4 Universiteit tussen groei en kaasschaaf
Interview met Luc De Schepper, rector

12 Zonder kennis geen kenniseconomie
Interview met Paul Janssen, vicerector onderzoek

18 Met kennis de markt op
Interview met Ann-Pascale Bijmens, directeur Tech Transfer

22 Multidisciplinariteit verrijkt
Rondetafelgesprek met
Erna Nauwelaerts, vicerector onderzoek,
Piet Stinissen, decaan faculteit Geneeskunde,
Jean Manca, decaan faculteit Wetenschappen,
Gunter Maes, decaan faculteit Rechten, en
Piet Pauwels, decaan faculteit Bedrijfseconomische Wetenschappen

36 In volle expansie
Interview met Marie-Paule Jacobs, beheerder

44 Studenten hebben iets te zeggen
Rondetafelgesprek met drie studenten-vertegenwoordigers
Cédric Hamaekers, Rebekka Hansen en Bob van der Vleuten

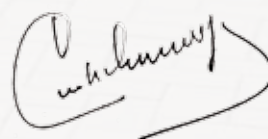
Blijven investeren in de toekomst

De Universiteit Hasselt heeft alweer een succesvol academiejaar achter de rug, met een toenemend aantal studenten, uitmuntende onderzoeksresultaten en een doorgedreven rol in de samenleving. Boven dit succes hangen echter donkere wolken. De moeilijke toestand op budgettair vlak noopt de beleidsmakers ertoe besparingen van allerlei aard door te voeren. De onzekerheid op het federale vlak laat zich bovendien tot aan de universiteiten voelen. Het gevolg hiervan is mogelijk nefast voor deze universiteit – en andere onderzoeksinstellingen in Vlaanderen – en kan zelfs uitmonden in een moeilijk weg te werken onderzoeksachterstand.

Dit jaarverslag luidt daarom de noodklok, zoals onderzoekers van alle universiteiten eerder dit jaar deden in een open brief aan de Vlaamse regering. Middelen voor onderzoek zijn meer dan uitgaven waarvan zomaar wat afgeschaafd kan worden. Ze zijn een investering, in de kenniseconomie van de toekomst en in de jonge arbeidskrachten die die mee gestalte gaan geven. Vooral in economisch onzekere tijden vormt dit voor onze overheid een belegging met een zekere uitkomst.

Over de resultaten van die investeringen leest u meer in dit jaarverslag. De Universiteit Hasselt gaat resoluut verder op de weg van de multidisciplinariteit. Het samenwerken van verschillende onderzoeksdisciplines én de buitenwereld is niet alleen verrijkend, het is ook noodzakelijk om antwoorden te bieden op de problemen van vandaag en morgen. Als future proof universiteit neemt de UHasselt hierbij het voortouw.

Het voorbije jaar zette de groei van de Universiteit Hasselt zich verder door. Net als een stevige boom, groeien we niet enkel in de hoogte en de breedte – met meer studenten, meer onderzoeksoutput en meer internationale contacten – maar ook in de diepte. Onze wortels zetten zich steeds dieper vast, waardoor we inmiddels niet meer weg te denken zijn in het maatschappelijk en economisch netwerk in deze regio. Dat alles mag, zelfs in tijden van besparingen, niet verloren gaan door een gebrek aan visie en moed om te investeren in de toekomst.

Luc De Schepper
rector

U bevindt zich hier

**Universiteit tussen
groei en kaasschaaf**

Met een stijgend aantal studenten zit de Universiteit Hasselt ook dit jaar weer in de lift. Toch dreigen er donkere wolken: “De overheid kan moeilijk besparen op de universiteiten en ons tegelijk alsmaar meer taken toeschuiven”, zegt rector Luc De Schepper. “De onderzoekers zijn terecht woedend.”

De universiteit doet het niet alleen goed in 2010, ze ziet er ook alsmaar beter uit, met als pronkstuk de vernieuwde Agora in het hoofdgebouw. “Die vernieuwing is zeer geslaagd. Het karakter van de Agora is bewaard gebleven, het is nog altijd de centrale ontmoetingsplaats voor studenten. Ze vormt nu ook meer één geheel met de achterliggende cafetaria. De nieuwe Agora weerspiegelt de nieuwe wind die al een paar jaar door de universiteit waait”, zegt rector Luc De Schepper.

Het aantal generatiestudenten blijft toenemen. Waaraan wijt u dat?

Luc De Schepper: “Het is evident dat een nieuwe opleiding meer studenten oplevert. Het aantal rechtenstudenten blijft op een heel hoog peil en daar zijn we heel tevreden over. Na drie jaar hebben we nog altijd een tweehonderdtal generatiestudenten. Dat is meer dan de 140-180 waarop we gehoopt hadden.”

“Ook in de bestaande richtingen blijft het aantal generatiestudenten toenemen. In de faculteit Geneeskunde stijgt het aantal sterk. We hebben daar inspanningen gedaan met een coaching-project, dat jongeren begeleidt voor het toelatingsexamen. Op die manier komen deze studenten hier al eens over de vloer en leren ze ons onderwijssysteem kennen. Het lijkt er meer en meer op dat studenten die slagen voor het toelatingsexamen ook effectief voor de Universiteit Hasselt kiezen.”

“Biomedische wetenschappen is ook zeer populair. Het begint door te dringen dat life sciences een heel interessante sector is, die in Limburg veel toekomst heeft. Onze afstudeerden in die sector vinden vlot werk.”

“Verkeerskunde neemt ook opnieuw toe. Dat is een unieke opleiding, maar het blijft niet makkelijk om jongeren warm te maken voor een totaal nieuw studiegebied. We werven daar ook op internationaal niveau, wat zeker in de masteropleiding belangrijk is. Zelfs voor het buitenland is het een vrij unieke opleiding. Er zijn bijvoorbeeld heel wat Chinezen geïnteresseerd – dat land kampt natuurlijk ook met heel wat mobiliteitsproblemen. **We zijn aan het bestuderen of we een masteropleiding kunnen aanbieden in China,** in samenwerking met de Southwest Jiaotong University in Chengdu. Daar bestaat een faculteit verkeerskunde, maar geen opleiding op het niveau van master zoals hier. De interesse is er zeker. We hebben ook elk jaar een kort opleidingprogramma verkeerskunde, dat zich vooral richt op Zuidoost-Azië. Elk jaar zit dat programma vol, met een veertigtal mensen uit die regio.”

De rechtenopleiding aan de UHasselt is een succes, maar oogst nog altijd kritiek. Daarbij vallen woorden als ontdebbling, wafelijzerpolitiek en regionalisme.

Luc De Schepper: “Als men nu nog met kritiek komt, dan is men een beetje laat. Om de masteropleiding te krijgen, hebben we een dubbele procedure doorlopen. In de Erkenningscommissie konden alle actoren in Vlaanderen hun mening geven. Ook de andere universiteiten hebben er dus een zeg in gehad. Wat de kwaliteit van de opleiding betreft, was er de procedure voor

de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO). Ook daar hebben we een positief advies gekregen.”

“Het is natuurlijk een ontdebbling, maar men moet weten wat men wil. We kregen toestemming voor deze rechtenopleiding op voorwaarde dat ze een unieke insteek had, zowel naar inhoud als naar onderwijsmethode, maar ook dat ze civiel recht moest genereren in Vlaanderen. Die derde voorwaarde betekent dat onze afgestudeerden terecht moeten kunnen in de advocatuur en magistratuur. Daardoor liggen de opleidingsonderdelen strikt vast: strafrecht, procesrecht, ... Dat neemt niet weg dat de opleiding een uniek karakter heeft, met onderwijs in kleine groepen en inhoudelijk vertrekend van het Europees en internationaal recht.

Erkenning in binnen- en buitenland

De universiteit heeft het voorbije jaar erkenning in allerlei vormen gekregen. Zo accreditteerde de Britse Royal Statistical Society de Master of Statistics.

Luc De Schepper: "Dat is voor ons heel belangrijk. Onze Master of Statistics is een heel internationale opleiding. Op dit moment telt de opleiding zo'n 130 studenten, van een veertigtal nationaliteiten. Die master bestaat bij gratie van de internationale aantrekkingskracht. **In die internationale context is deze erkenning zeer prestigieus.**"

"De Royal Statistical Society is de belangrijkste internationale organisatie, die in de hele wereld maar een zestal opleidingen geaccrediteerd heeft. We hopen dat deze aanbeveling de instroom positief zal beïnvloeden. Voor de studenten zelf is het natuurlijk ook een kwaliteitskeurmerk."

Van Voka ontving de Universiteit Hasselt dan weer de ondernemersprijs Herman Dessers. Een beetje vreemd, want een onderneming pur sang is de universiteit niet.

Luc De Schepper: "Het was wel een bijzondere editie, het Albertkanaal was bijvoorbeeld ook genomineerd. Ter gelegenheid van zijn 25-jarig bestaan wou Voka projecten eren die hebben bijgedragen tot de ontwikkeling van de provincie."

"Met deze prijs laat de ondernemerswereld vooral waardering blijken voor de universiteit als motor van de kenniseconomie: onze spin-offs, ons contractonderzoek, onze actieve betrokkenheid bij bijvoorbeeld life sciences als nieuwe onderzoekssector. We hebben het kennisplatform Life Tech Limburg in het leven geroepen, in Clean Tech proberen we hetzelfde te doen. Dat zijn initiatieven waar we verder gaan dan de klassieke universitaire missie. We leiden niet alleen studenten op en doen onderzoek, we nemen ook een actieve rol op, zodat er een netwerking ont-

staat tussen bedrijven en kennisinstellingen om samen bepaalde sectoren leven in te blazen."

"De aandacht die bij ons naar ondernemerschap in het algemeen gaat, was ook een reden voor onze nominatie: de nv Ondernemerstalent, waarmee onze studenten zelf ondernemingen kunnen oprichten, het Ondernemerscafé, waar we masterstudenten die overwegen ondernemer te worden in contact brengen met ondernemers... Daarnaast hebben we de cursus ondernemerschap in heel wat richtingen."

Valorisatie 2.0

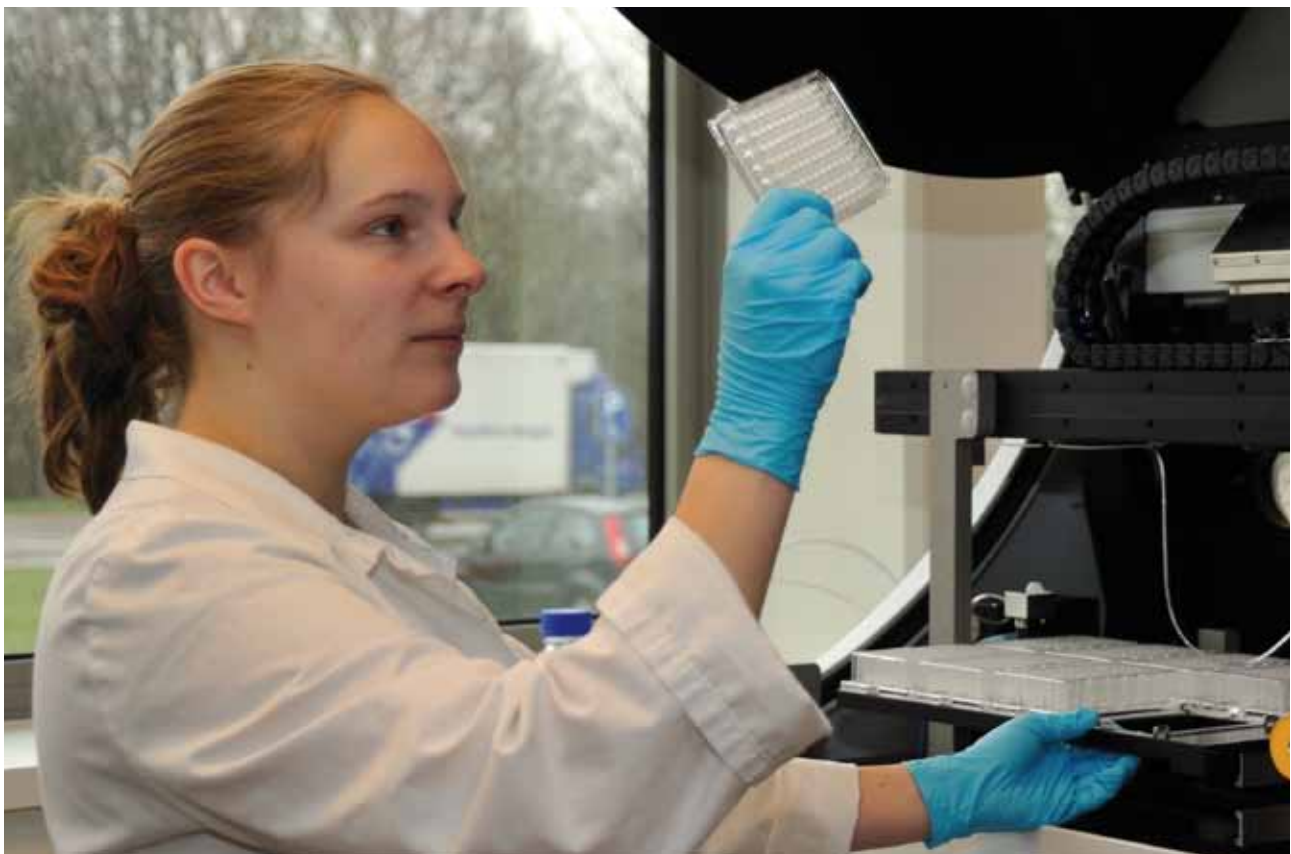
Wat valorisatie betreft heeft de universiteit niet alleen meer spin-offs, maar ook spin-ins. Wat zijn dat precies?

Luc De Schepper: "Een spin-off en een spin-in leiden beide tot een bedrijf. Een spin-off ontstaat vanuit de knowhow van de universiteit, vanuit een patent of vinding die we kunnen commercialiseren. De 'off' wijst erop dat technologie naar buiten gaat. Bij een spin-in gaat het om technologische ideeën die buiten de universiteit bestaan. De universiteit pikt die op en perfectioneert of combineert ze met technologie die we hier in huis hebben om tot een beter product te komen."

Waaruit bestaat bij een spin-in dan het belang van de universiteit?

Luc De Schepper: "Laat me eerst zeggen wat het maatschappelijk belang is. Als je ideeën van buiten opschaaft tot een innovatief product dan versnel je de innovatiecyclus. Op die manier kun je meer dingen doen met spin-offs, want daar is het aantal technologieën per definitie beperkt. Je hebt er geen twintig per jaar."

"Voor de universiteit krijgt een spin-in dezelfde status als een spin-off. Het resulteert dus in meer spin-offs in onze outputparameters en we vullen beter onze taken op het vlak van innovatie in."

Kaasschaaf snijdt diep

Het minder goede nieuws dan. De budgettaire krapte leidt tot besparingen waar ook de universiteiten niet aan ontsnappen. In een open brief noemen de onderzoekers zich boos en verontrust. Wat is het probleem?

Luc De Schepper: "De Vlaamse regering heeft ervoor gekozen om de kaasschaaf te hanteren en over alle beleidsdomeinen heen te besparen. Dat staat haaks op een beleid dat wel keuzes maakt. Men moet de moed hebben om in toekomstgerichte domeinen, waar de innovatie vandaan moet komen, te blijven investeren of zelfs meer te investeren."

"De onderzoekers zijn vooral boos over de sluipende manier waarop wordt gesneden: de kaasschaaf leidt nooit tot spectaculaire besparingen, er staan niet plots zoveel onderzoekers op straat, maar tussen 2008 en eind 2010 hebben de universiteiten wel bijna 100 miljoen euro ingeleverd. Dat gebeurde eerst door een gedeeltelijke indexering, daarna een niet-indexering van middelen en door het schrappen van beloofde investeringen, die contractueel voorzien waren. Dat verloopt op een zeer verborgen manier, maar de gevolgen zijn heel hard. Bij het Bijzonder Onderzoeksfonds (BOF) is de laatste schijf van 2010 gewoon niet uitbetaald. Dat is een besparing van 25 procent. Dat is gigantisch."

Kan dat zomaar?

Luc De Schepper: "Blijkbaar wel. De Vlaamse regering had bij het begin van het jaar al gezegd dat die middelen mogelijk in het gedrang kwamen, maar daar werd verder nooit meer over gesproken. Uitgerekend de dag voor Kerstmis ontvingen we een mail van de minister waarin stond dat de laatste schijf niet uitbetaald werd, 'zoals ooit al overwogen is in januari 2010:'"

"Die manier van besparen zet aan tot verontwaardiging, ook al omdat deze Vlaamse regering zwaait met haar VIA-plan. Volgens dat plan moet Vlaanderen tegen 2020 de Lissabon-norm halen, met drie procent van het bnp voor innovatie, twee procent voor hoger onderwijs. Zonder besparingen werd dat al moeilijk, nu wordt het echt te gek. Alleen geeft men dat nooit openlijk toe. Dat verklaart de terechte woede van de onderzoekers."

"Verder is iedereen ook boos over de uitspraak van Pascal Smet, die toen er geklaagd werd over het tekort aan professoren zei dat ze allemaal een beetje harder moeten werken. Dat is een schandalige uitspraak. Het aantal professoren is tussen 2000 en 2010 constant gebleven, terwijl het aantal studenten met 20 à 30 procent stijgt. Het aantal doctoraatsstudenten gaat zelfs maal twee. De onderwijs- en onderzoekslast is dus enorm toegenomen. De innovatie die de Vlaamse regering van ons vraagt, moet allemaal door dezelfde professoren worden gegeneerd."

Is meer professoren dan dé oplossing?

Luc De Schepper: "Het is een stukje van de oplossing. Er is ook een gigantisch tekort aan investeringskredieten om zelfs maar het patrimonium in stand te houden, laat staan bij te bouwen. Voor ons mooie nieuwe hoofdgebouw heeft de Vlaamse regering geen euro uitgetrokken."

"De uitbreiding van het professorenkader blijft dus een absolute vraag. Het kan niet dat de Vlaamse regering meer en meer taken naar de universiteiten toeschuift, zonder dat de

Studentenaantallen

- Op 1 februari 2011 (academiejaar 2010-2011) studeren er aan de UHasselt/tUL 2.722 studenten voor initiële bachelor- en masteropleidingen. Dit is een globale stijging met 5 procent ten opzichte van afgelopen academiejaar. Er schreven zich 212 buitenlandse studenten in. Telt men bij de studenten van de initiële opleidingen de doctoraatsstudenten en de studenten van de lerarenopleiding, dan komt men uit op een totaal van 3.076 studenten.
- De nieuwe faculteit Rechten doet het uitstekend met 604 studenten. De faculteit Bedrijfseconomische Wetenschappen telt 864 studenten in de initiële opleidingen, de faculteit Geneeskunde 567 studenten, de faculteit Wetenschappen 562 studenten en de interfacultaire opleiding Verkeerskunde telt 125 studenten.
- De overgrote meerderheid van de 344 doctoraatsstudenten werkt aan een doctoraatsproefschrift in de wetenschappen, namelijk 183. Verder zijn er 67 doctoraatsstudenten in geneeskunde/biomedische wetenschappen, 46 in economie, 22 in verkeerskunde en 7 in rechten. In de associatiefaculteiten 'Architectuur en Interieurarchitectuur' en 'Beeldende kunst' doctoreren er momenteel 19 studenten.

geëigende kaders er komen. **Voor het runnen van spin-offs heb je ervaren onderzoekers nodig.** Dat hoeven niet noodzakelijk de proffers zelf te zijn, maar je kunt het ook niet overlaten aan predocs. We kunnen wel postdocs aanstellen voor zes of acht jaar, maar uiteindelijk kunnen we die mensen niet houden omdat we ze geen vast statuut kunnen aanbieden. Daarom is er vraag naar een tussenkader, dat binnen een zeker carrièreperspectief die taken invult.”

Zijn er ook besparingen op federaal vlak op komst?

Luc De Schepper: “Dat is op dit ogenblik nog niet duidelijk, omdat er nog geen federale regering is (*lacht*). Er zijn echter grote risico’s verbonden aan het wijzigen van de financieringswet. De interuniversitaire attractiepolen, de laatste netwerken tussen Vlaamse en Waalse universiteiten rond bepaalde topics, worden gefinancierd door de federale overheid. We vrezen dat ze met een regionalisering sneuvelen.”

“Nog belangrijker zijn fiscale maatregelen, die zich ook op federaal vlak situeren. Op dit ogenblik hoeven wij geen bedrijfs-

voorheffing voor onderzoekers te betalen. We heffen die wel, maar we mogen die zelf houden om onderzoek te stimuleren. Het gaat om een gigantisch bedrag. Ook hier bestaat de vrees dat die korting naar de gewesten en gemeenschappen gaat, waarna men erop gaat besparen. We hebben dit onder de aandacht gebracht van onder meer ontslagnemend premier Yves Leterme en bemiddelaar Johan Vande Lanotte. Als we dat niet doen, dan dreigen we dit op een sluipende manier ook te verliezen.”

Het zijn politiek woelige tijden. Hoe ziet u de rol van de universiteit in de debatten die daarrond gevoerd worden?

Luc De Schepper: “De universiteit moet zich zeker in dit debat moeien, niet in zijn geheel, maar de professoren moeten zich vanuit hun specifieke deskundigheid uitspreken over bijvoorbeeld de problematiek van de staats hervorming. Ook in het mobiliteitsdebat, het energiedebat, duurzame ontwikkeling, noem maar op, is de universiteit een denktank om nieuwe ideeën aan te leveren. Onze professoren doen dat ook, onze nieuwe decaan rechten heeft in interviews al zijn licht laten schijnen over technische aspecten van de staats hervorming. Ook ons Instituut voor Mobiliteit is eigenlijk een steunpunt van de overheid. We moeten vooral kennis aanreiken die toelaat om op verantwoorde wijze stelling in te nemen.”

Kunst ontmoet wetenschap

De eredocoraten stonden in 2010 in het teken van ‘art meets science’. Vanwaar deze keuze?

Luc De Schepper: “Door het academiseringsproces werd de universiteit voor het eerst van heel dichtbij geconfronteerd met de kunsten. Daardoor kwamen ook onze andere faculteiten ermee in contact, wat tot heel wat enthousiasme en interessante samenwerkingen leidde.”

“Er zijn ook heel wat raakvlakken. Zo kan je de academische vrijheid vergelijken met de artistieke vrijheid. Kunstenaars als Koen Vanmechelen halen hun inspiratie uit de wetenschap. Zijn werk sluit heel nauw aan bij de genetica. Voor het gebouw van de bio-incubator is dan ook een kunstwerk van hem aangekocht. **Er is dus duidelijk een wederzijdse interesse, een kruisbestuiving van ideeën.**”

Verder is de Universiteit Hasselt sinds dit jaar ook een partner van Pukkelpop. Op welke manier?

Luc De Schepper: “Wij wilden onze betrokkenheid op een andere manier tonen dan hoe pakweg Coca-Cola dat als sponsor zou doen. Wij zijn een technologische partner: we integreren zaken die de universiteit ontwikkeld heeft in het festival, als een technologische add-on.”

“In 2010 hebben we dat voor het eerst gedaan. Pukkelpop bestond toen 25 jaar. Op het festival liep daarom een tentoonstelling over de Pukkelpopgeschiedenis. Dat hebben we ingevuld met een bijzondere multitouch screen technologie, met schermen van wel anderhalve meter groot, waarmee we presentaties, optredens, foto’s en een tijdslijn tonen. Inmiddels heeft die technologie trouwens tot een nieuwe spin-off geleid, TinkerTouch.”

“Waarom we dat doen, ligt nogal voor de hand. Als er één plaats is waar 18-jarigen – uit heel Vlaanderen bovendien – samen zitten, dan is het daar wel. Dat het in onze achtertuin ligt, is meegenomen.”

Art meets science

In 2010 stonden de eredocoraten in het teken van 'Art meets science'.

Panamarenko

Eredocoraat op voordracht van de Universiteit Hasselt

Panamarenko is een kunstenaar van wie het werk een duidelijke aansluiting heeft bij wetenschap en technologie. Hij toont aan dat kunst de mogelijkheid biedt om uitdagende wetenschappelijke en technologische bevindingen gestalte te geven. Hij doet dit op een overtuigende en esthetisch verantwoorde manier. Hij demonstreert de schoonheid en de poëzie in de wetenschap en de technologie. Hij werkt ook op een zeer wetenschappelijke manier: hij experimenteert. En niet alleen van het eindproduct maakt hij een kunstwerk, maar ook van het gehele denk- en scheppingswerk dat er aan vooraf gaat.

Koen Vanmechelen

Eredocoraat op voordracht van de faculteit Geneeskunde

Koen Vanmechelen zoekt actief naar de link tussen biokunst en biomedische wetenschap. Getuige zijn project The Walking Egg, dat hij onder meer realiseerde in het Ziekenhuis Oost-Limburg, en het geneticaproject met professor Cassiman om de genetische diversiteit van de gekweekte kippen in het Cosmopolitan Chicken Project (CCP) te analyseren. In het CCP wil Koen Vanmechelen door de vermenging van alle kippenrassen de universele 'superbastaard' kweken, een metafoor voor de mondiale culturele en genetische smeltkroes. Op 23 maart 2010 werd BioVille, de lifesciencesincubator op de universitaire campus, officieel ingehuldigd met een kunstwerk van Koen Vanmechelen.

Michael Rowe

Eredocoraat op voordracht van de associatiefaculteit Beeldende Kunst

De Britse kunstenaar Michael Rowe is een van de meest invloedrijke edelsmeden van het einde van de 20ste eeuw. Rowe is een beeldend kunstenaar: hij stelde zijn metalen objecten wereldwijd tentoon in musea en galleries. Rowe is tevens onderzoeker: in de jaren tachtig deed hij al uitgebreid artistiek en technisch onderzoek naar het chemisch kleuren van metalen. Dit project mondde uit in een standaardwerk over dit onderwerp The Colouring, Bronzing and Patination of Metals, dat nu nog steeds als de bijbel beschouwd wordt voor iedereen die met edelmetalen werkt. Michael Rowe is sinds 1984 als senior tutor verbonden aan het toonaangevende Royal College of Art in Londen. Op die manier is hij ook betrokken bij het artistiek onderzoekswerk van David Huycke, die in september het eerste doctoraat in de kunst aan de UHasselt verdedigde.

Leo Delcroix nieuwe voorzitter

Leo Delcroix is de nieuwe voorzitter van de Universiteit Hasselt. Delcroix, die voorgedragen werd door CD&V, volgt zijn partijgenoot Theo Kelchtermans op.

Eigenlijk was het de bedoeling dat Leo Delcroix al twee jaar eerder het voorzitterschap van de UHasselt zou overnemen van Theo Kelchtermans, maar toen had de Genenaar de handen vol met de Belgische deelname aan de wereldtentoonstelling van Shanghai. Daarom sprak hij met Theo Kelchtermans af dat die er nog een halve termijn bij zou doen. Delcroix nam het lopende mandaat van Theo Kelchtermans over met ingang van 1 oktober 2010 tot 30 september 2012.

De voorzitter van de Universiteit Hasselt zit de maandelijkse vergaderingen van de raad van bestuur voor, en maakt samen met de rector, de vicerectoren, de ondervoorzitter van de raad van bestuur en de beheerder het bestuurscollege van de universiteit uit.

De kersverse voorzitter liet weten er meteen te willen invliegen. Leo Delcroix: "Ik ben vereerd dat men mij deze belangrijke opdracht toevertrouwt en ik ga er ook veel tijd en energie in steken. Het is niet mijn bedoeling om een bloempotvoorzitter te worden."

'Groene' Nobelprijs voor Congolese milieuactivist

René Ngongo werd gelauwerd als een van de vier laureaten van de alternatieve Nobelprijs, de *Right Livelihood Award*. Ngongo kreeg de prijs voor zijn inspanningen om het Congolese regenwoud te behouden.

Ngongo werkt als politiek adviseur voor Greenpeace Afrika. Hij heeft herhaaldelijk de ongebreidelde exploitatie van het Congolese regenwoud aan de kaak gesteld. Dit regenwoud is een van de laatste groene longen op aarde.

René Ngongo is een oud-student biologie van emeritus professor Hugo Gevaerts, die tot 1990 decaan van de faculteit Wetenschappen van de Universiteit in Kisangani was. Na zijn terugkeer naar de Universiteit Hasselt bleef professor Gevaerts landbouwprojecten in Kisangani steunen. "René Ngongo is een man met veel zin voor diplomatie, iemand die overal terecht kan zonder zich te verbranden", zegt Hugo Gevaerts.

"Ngongo ligt ook mee aan de basis van de Agroforestry-projecten die ik in Kisangani opgezet heb met de hulp van de Universiteit Hasselt en de Rotary. Agroforestry wil duurzame landbouw in bosgebieden promoten. René Ngongo beseft heel snel dat het behoud van het regenwoud van levensbelang is. Hij heeft in Kisangani de ngo OCEAN opgericht, die in volle oorlogsperiode in Congo het behoud van het leefmilieu promootte."

Limburgweek op Wereldtentoonstelling Shanghai

Onderzoekers van de Universiteit Hasselt waren, samen met de provincie en enkele ondernemers, aanwezig op de wereldtentoonstelling in het Chinese Shanghai tijdens de Limburgweek. Ze probeerden er buitenlandse bedrijven te overtuigen om te investeren in Limburg, meer bepaald rond de thema's automotive, cleantech & energy, gezondheidszorg en wetenschappen, logistiek en gastronomie.

De Limburgse delegatie bezocht eerst enkele Chinese universiteiten, onderzoeksinstituten, bedrijven, wetenschapsparken en verschillende incubatiecentra. Daarnaast kwamen in het Belgisch/Europees paviljoen van de expo een aantal onderzoekers en professoren zelf aan het woord.

Onze expertise voorgesteld

Tijdens de Cleantechdag gaf professor Jean Manca een presentatie over de nieuwe generatie zonnecellen. Professor Piet Stinissen gaf een lezing met als titel *'Limburg, a bright space for biomedical Life Sciences'*. Nog binnen het thema gezondheidszorg sprak dr. Dan Lin over statistische analyse binnen CenStat en stelde professor Bert Op 't Eijnde een aantal casestudies voor over *Rehabilitation Research* aan REVAL, een onderzoeksinstituut van de PHL.

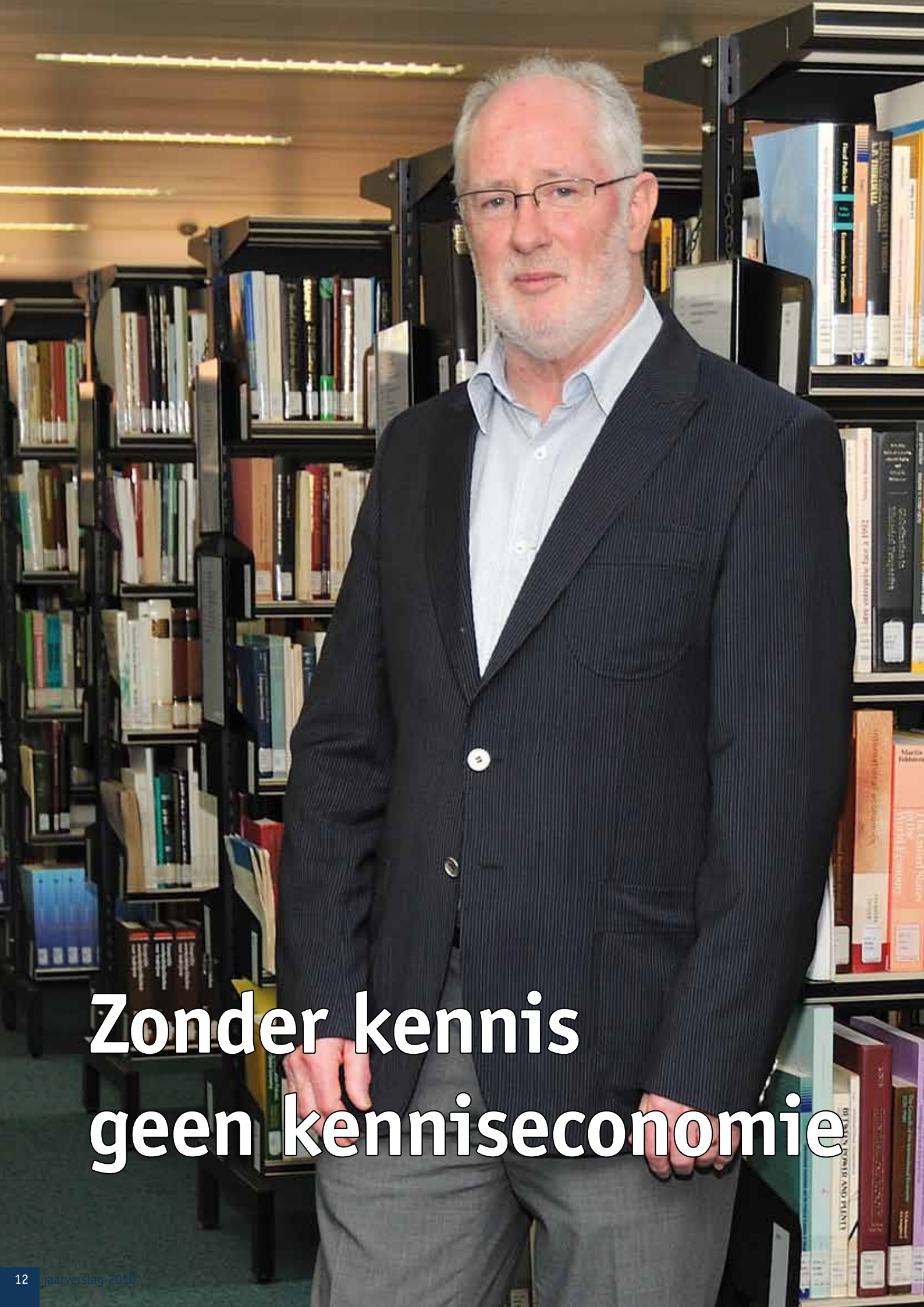
Rond het thema logistiek en transport kwamen tijdens de Limburgweek opnieuw drie sprekers van de universiteit aan bod. Professor Geert Wets haalde in zijn presentatie de meerwaarde van de wereldwijde toepassing van verkeersveiligheidsmodellen aan. Professor Koen Vanhoof lichtte een Vlaamse casestudie toe rond *'Application and opportunities of the transport model'*. Isabel Thys van het Instituut voor Mobiliteit sprak ten slotte over training van *logistics & transportation managers*.

Concrete samenwerking

De diverse bezoeken en ontmoetingen in China hebben geleid tot een aantal interessante contacten die kunnen resulteren in nieuwe samenwerkingsverbanden. BIOMED sprak met het hoofd van Glaxo-Smith-Kline Shanghai af dat het in de volgende maanden een bezoek zal brengen aan Diepenbeek om een concrete samenwerking uit te bouwen. Daarnaast staat er een onderzoekssamenwerking en wetenschappers- en studentenuitwisseling op poten tussen het Institute of Health Sciences in Shanghai en de UHasselt, specifiek met de onderzoeksinstituten BIOMED en CenStat. Op gebied van mobiliteit en verkeerskunde heeft IMOB afspraken gemaakt met de Logistics school of Southwest Jiaotong University over een MBA logistiek en met de Fudan University in Shanghai. Daarnaast had IMOB ook gesprekken met een drietal Chinese bedrijven om UHasselt software uit te licentiëren.

Innovacelli-Barometer

Centraal in het wetenschappelijk deel van het Belgisch paviljoen werd de *'Innovacelli-Barometer'* gepresenteerd. Deze barometer heeft het bedrijf Dingens Barometers & Clocks ontwikkeld met wetenschappelijke samenwerking van UHasselt-professor Robert Carleer. Bij deze barometer wordt kwik vervangen door een mengsel van milieuvriendelijke vloeistoffen. De bedoeling is, onder meer door de aanwezigheid in Shanghai, de barometer wereldwijd te introduceren.

Zonder kennis geen kenniseconomie

Het aantal doctorandi aan de Universiteit Hasselt zit in stijgende lijn, maar aan die evolutie kan wel eens een einde komen, waarschuwt Paul Janssen, vicerector onderzoek. Hij legt uit waarom de onderzoekers zo verontrust zijn. “We willen koste wat het kost wetenschappelijke achterstand vermijden.”

In een open brief aan de Vlaamse regering noemen onderzoekers van alle universiteiten zich “boos en verontrust” over een gebrek aan middelen en visie – een opgemerkte actie (pagina 14).

Hoe laten de besparingen zich concreet voelen?

Paul Janssen: “De middelen die beschikbaar zijn voor onderzoek stijgen niet alleen niet, ze krimpen. Zonder middelen ook geen onderzoekers. Dat vertaalt zich bijvoorbeeld in heel lage slaagkansen bij aanvragen voor projecten. Bij het Bijzonder Onderzoeksfonds (BOF) is de succeskans voor een project gedaald tot onder de twintig procent. Dat is niet bevorderlijk voor de gemoedsrust van de onderzoekers.”

“Een ander probleem is dat beslissingen op zich laten wachten omdat we geen federale regering hebben. De financiering van de interuniversitaire attractiepolen is nog altijd niet goedgekeurd, terwijl het vorige vijfjarenproject afloopt. Er is dus onzekerheid over de toekomst.”

“Daarnaast is er ook onzekerheid over bepaalde zogenaamde *big science* projecten, die middelen voorzien om te participeren in internationale netwerken. Er zijn ook vraagtekens rond enkele wetenschappelijke projecten van universitaire ontwikkelings-samenwerking, waar de budgetten de voorbije jaren al gedaald zijn.”

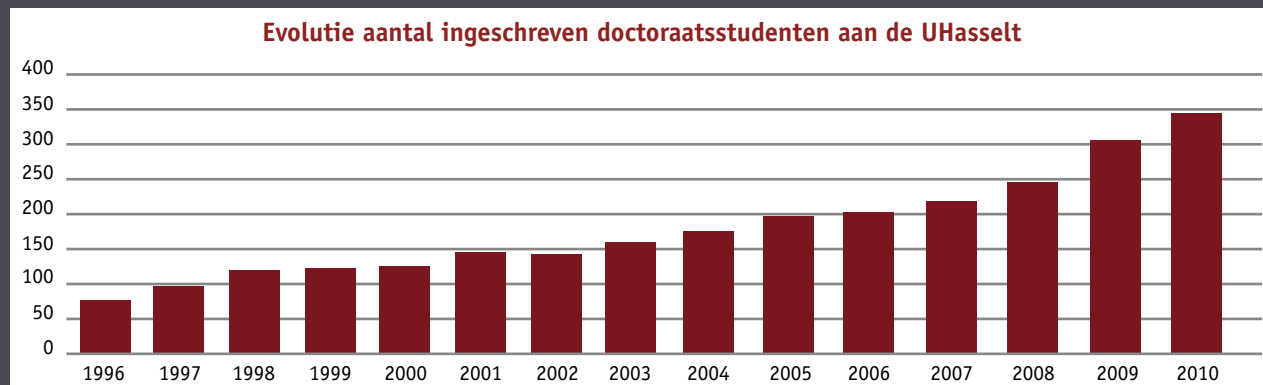

Onderzoek: enkele feiten en cijfers

Op 31 december 2010 zijn er aan de UHasselt **607 onderzoekers** werkzaam. Dit is een globale stijging met 5 procent ten opzichte van 2009.

Het aantal publicaties in internationaal gereviewde academische en wetenschappelijke tijdschriften met UHasselt-affiliatie bedroeg in 1992 69 en is geleidelijk gestegen tot **350 publicaties in 2009** (het laatste kalenderjaar waarvoor momenteel de cijfers gevalideerd zijn door het Expertisecentrum Onderzoek en Ontwikkelingsmonitoring - ECOOM).

Onderstaande figuur illustreert dat de UHasselt de laatste jaren **een sterke groei** kent van het **aantal doctoraatsstudenten**. In 2010 waren er 344 doctoraatsstudenten ingeschreven, dit is een stijging met 12 procent ten opzicht van 2009.

Ook in het kader van spin-off dossiers is een duidelijk stijgende trend zichtbaar. Niet minder dan tien ideeën werden getoetst bij de Tech Transfer UHasselt. Dit heeft geleid tot de oprichting van **één spin-off in 2010 (TinkerTouch)**. Dit brengt het **totaal aantal actieve UHasselt spin-off bedrijven van 10 naar 11**.

“Op een bepaald moment hebben we vanuit de universiteiten bedreigd dat als men in het Fonds Wetenschappelijk Onderzoek (FWO) gaat knippen, zoals het ernaar uitzag, wij geen oproep meer zouden doen voor nieuwe doctoraatsstudenten. Op basis van dat protest heeft EWI (departement Economie, Wetenschap en Innovatie) uiteindelijk toch geld toegevoegd aan het ingekorte budget, zodat de oproep toch kan doorgaan.”

De open brief kwam er in naam van onderzoekers van alle Vlaamse universiteiten. Hoe uitzonderlijk is dat?

Paul Janssen: “Dat die brief er gezamenlijk kwam, is een heel natuurlijk proces, omdat dit ons allemaal raakt. De actie is een noodsignaal. Als de *big science* financiering er niet komt, dan kunnen we niet langer participeren in bepaalde netwerken. Dan gaan we dus echt wetenschappelijke achterstand oplopen. **Wetenschappelijke achterstand loop je snel op, terwijl weer bijbenen heel veel tijd vraagt.** Die schade over een langere periode willen we koste wat het kost vermijden.”

Aan de Vlaamse Regering
Aan de Ministers van Onderwijs
en van Wetenschap & Innovatie.

Wij, onderzoekers in Vlaanderen zijn verontrust.
Wij, onderzoekers in Vlaanderen zijn boos.

De huidige Vlaamse Regering heeft de mond vol van het belang van Wetenschap en Innovatie (W&I). In de praktijk voert ze sinds haar aantreden een beleid van bezuinigingen.

De voorbije twee jaar heeft de Vlaamse Regering ongeveer 68 miljoen euro bespaard op W&I. Deze besparing staat haaks op het regeerakkoord, staat haaks op een Vlaanderen in Actie, en gaat ook regelrecht in tegen de EU2020-norm van 1 procent overheidsinvesteringen in W&I, die de Vlaamse Regering nochtans zelf onderschreven heeft. Het blijft te veel bij mooie, loze woorden. Vijftien jaar volgehouden investeringen in W&I hebben onze regio van de staart van Europa in de middenmoot gebracht. Als de huidige besparingen gerealiseerd en verder gezet worden zal het niet lang duren vooraleer Vlaanderen opnieuw achteraan de Europese rangorde bengelt.

Bovendien behoort Vlaanderen voor de basisfinanciering van haar universiteiten al jaren tot de slechtere leerlingen van de Europese klas. Investeringen in W&I kunnen niet ongestraft aan/uit gezet worden zonder negatieve gevolgen op korte én lange termijn. Wij zijn verontrust en wij zijn boos, omdat de besparingen de opbouw van onze kennismaatschappij dreigen uit te hollen. Het kan nochtans anders. Dat bewijzen enkele ons omliggende landen die de crisis juist aangrijpen om extra zuurstof te geven aan W&I. Uitgerekend in tijden van crisis is het wetenschappelijk onderzoek, ook het fundamenteel onderzoek, een broodnodige en rendabele investering.

Daarom vragen wij, onderzoekers in Vlaanderen:

- Een breed gedragen langetermijnvisie op wetenschappelijk onderzoek en innovatie die partijpolitiek overstijgt.
- Een meerjarenbegroting voor onderzoek en innovatie.
- Een evenwichtige financiële inhaaloperatie voor onderzoek en innovatie. Om tegen 2020 de EU norm van 1 procent overheidsinvesteringen in W&I te halen is volgens de VRWI een jaarlijks groeiritme van 8 procent nodig; dat deze inhaaloperatie in de eerste plaats zou gebeuren door een versterking van de bestaande en goed functionerende financieringskanalen (FWO, IWT, BOF, IOF).
- Een verbetering van de loopbaanperspectieven, in het bijzonder voor die onderzoekers die zich veelal in precaire situaties bevinden zoals de postdocs, en dit met aandacht voor de gendergelijkheid.
- Een verhoging van 10 procent van de vaste omkadering van onze instellingen voor hoger onderwijs. “Harder werken” zal heus niet volstaan om de onderzoekers op te leiden die de Vlaamse kennismaatschappij van vandaag en morgen broodnodig heeft.

Het platform Onderzoekers in Actie verenigt vertegenwoordigers van alle Vlaamse universiteiten en onderzoeksinstellingen.

Onderzoekers in actie

“We moeten ons *human capital* op peil houden en onze apparatuur moet op punt blijven. Daarvoor moet je recurrent werkingsmidelen kunnen genereren.”

Daarnaast blijft het professorenaantal constant, terwijl het aantal doctorandi sterk gegroeid is. Dat betekent dat de *workload* qua onderzoeksbegeleiding veel groter wordt. Dat is een probleem, niet alleen voor de Universiteit Hasselt maar voor alle Vlaamse universiteiten.

Hoe verklaart u het feit dat het aantal doctorandi zo sterk stijgt?

Paul Janssen: “Dat klinkt wat tegenstrijdig met wat ik net verteld heb, maar dat is het resultaat van groeiende investeringen, die intussen helaas stilgevallen of zelfs gedaald zijn. De voorbije zes, zeven jaar hebben we voor bepaalde onderzoeksdomeinen een stijgende trend gekend. Gedurende een aantal jaren stegen de BOF-middelen die op basis van wetenschappelijke output indicatoren verdeeld worden over de Vlaamse universiteiten tot ongeveer 105 miljoen euro, deze stijging werd geflankeerd door fiscale maatregelen. Dat gaf ons slagkracht, en die moeten we bewaren.”

Eerste van vier doctoral schools

***De Doctoral School for Medicine & Life Sciences* zag begin 2011 het levenslicht. Het is de eerste van vier nieuwe doctoral schools aan de Universiteit Hasselt.**

“Doctoraatsstudenten zijn voor ons een belangrijke groep”, legt rector Luc De Schepper uit. “Ze zijn de werkpaarden van het onderzoek. Tot nu toe was de voornaamste waarde van een doctoraat bewijzen dat je zelfstandig onderzoek kunt uitvoeren. Veel van onze afgestudeerden gaan echter naar het bedrijfsleven. Dan moet een doctoraat voldoende toegevoegde waarde hebben om te compenseren dat ze vier jaar minder ervaring hebben dan hun collega’s die meteen naar de arbeidsmarkt trokken.”

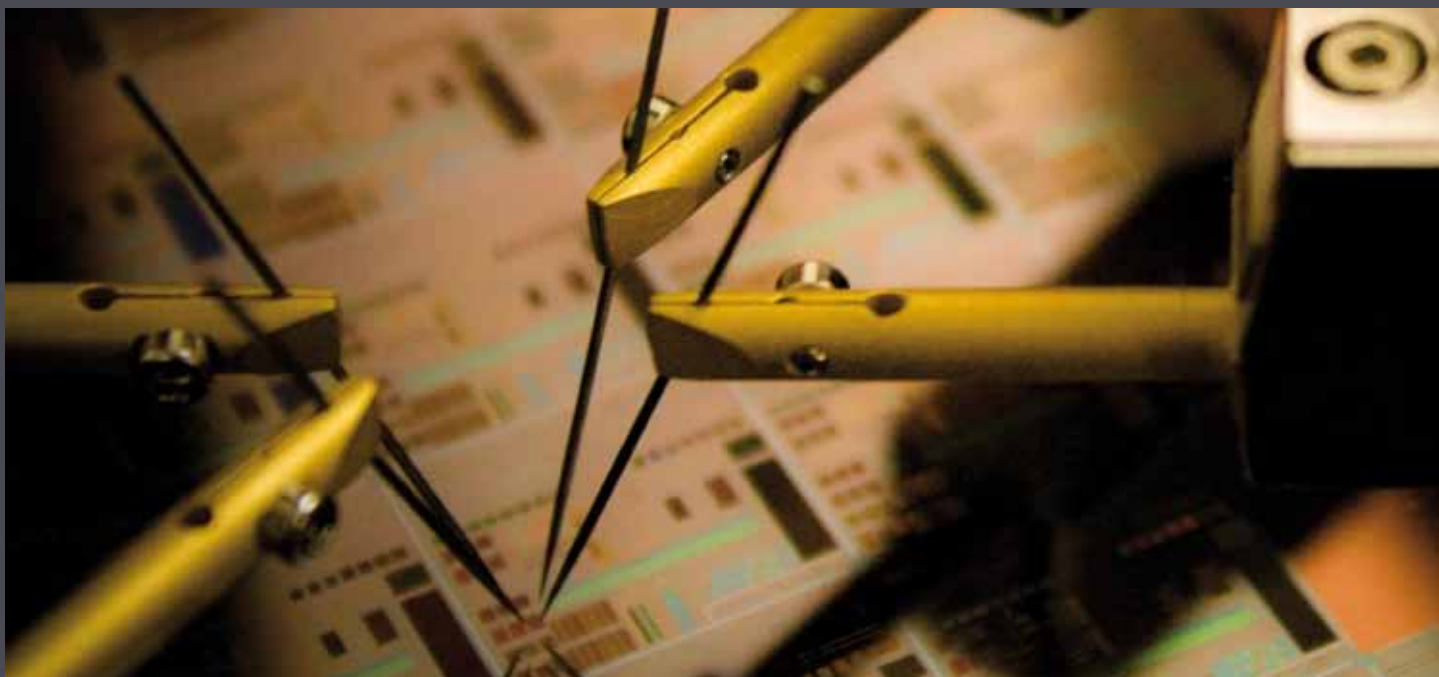
“De doctoral schools gaan twee dingen doen: enerzijds gespecialiseerde cursussen aanbieden, vaak in samenwerking met verschillende universiteiten, en anderzijds bredere vaardigheden bijbrengen. Alle studenten zouden bijvoorbeeld een idee moeten hebben van projectmanagement en beslagen moeten zijn in presentatietechniek. Het is ook de bedoeling dat hun band met het bedrijfsleven versterkt wordt, via onder meer seminars ingevuld door mensen uit het bedrijfsleven.”

Master classes

Om voeling te krijgen met het bedrijfsleven organiseert de *Doctoral School for Medicine & Life Sciences* bijvoorbeeld seminars over mogelijke carrièrewegen, in samenwerking met onder andere bedrijven, LRM en LifeTechLimburg. Daarnaast worden master classes georganiseerd in de context van Skills³ om het contact tussen doctoraatsstudenten en bedrijven te vereenvoudigen.

De doctoral school brengt ook de doctoraatsstudenten van de verschillende instellingen en vakdomeinen (BIOMED, patient safety, PHL-revalidatiewetenschappen, ZOL, Jessa Ziekenhuis,...) in contact met elkaar. Zo verschijnt er nu al maandelijks een newsletter, waarin belangrijke gebeurtenissen aangekondigd worden en leuke nieuwtjes het soms moeizame doctoraatsleven opfleuren. Bovendien wordt de doctorandus attent gemaakt op belangrijke deadlines, waaronder die voor het indienen van projectvoorstellen. Dit laatste gebeurt in nauwe samenwerking met de dienst onderzoekscoördinatie van Universiteit Hasselt.

Materialen voor de toekomst

Het Instituut voor Materiaalonderzoek vierde op 19 november 2010 zijn twintigste verjaardag. Het onderzoek van dit onderzoeksinstituut is actueler dan ooit. De Universiteit Hasselt zette dat tijdens een academische zitting in de verf met de uitreiking van eredoctoraten aan twee eminente wetenschappers.

Succesverhaal

Het Instituut voor Materiaalonderzoek werd in 1990 opgericht in de sfeer van Flanders Technology en de Derde Industriële Revolutie. Het oudste en nog steeds het grootste onderzoeksinstituut van onze universiteit werd een succesverhaal. "Op de wetenschappelijke output zijn we bijzonder trots," aldus rector Luc De Schepper. "Dit onderzoeksinstituut is een voorbeeld van hoe academische activiteiten *future proof* worden uitgebouwd: met een duidelijke focus, interdisciplinair, in samenwerking met andere onderzoeksinstituten én met het bedrijfsleven."

Plastic elektronica, kunstmatige diamant en biosensoren

Het Instituut voor Materiaalonderzoek koos als onderzoeksfocus '*Nieuwe materialen voor elektronische toepassingen*'. Rector Luc De Schepper: "Die doorgedreven focus maakt dat we als kleinere speler onderzoeksresultaten kunnen voorleggen op internationaal niveau. Het onderzoek aan het Instituut voor Materiaalonderzoek is baanbrekend in de domeinen plastic elektronica, kunstmatige diamant en nanomaterialen als biosensoren."

Duurzame energie en betaalbare gezondheidszorg

'Nieuwe materialen' halen als onderzoekstopic zelden de media, maar de toepassingen ervan des te meer. Professor Dirk Vanderzande, directeur van het Instituut voor Materiaalonderzoek: "Nieuwe materialen nemen in de komende jaren een centrale plaats in om antwoorden te bieden op maatschappelijke thema's als klimaatverandering, duurzame economische ontwikkeling en betaalbare

gezondheidszorg. De toepassing van nieuwe materialen in zonnecellen vormt een deel van de oplossing voor het omschakelen van een economie gebaseerd op fossiele brandstoffen. Biosensoren gebaseerd op nieuwe materialen gaan mee het gezicht van de geneeskunde bepalen, met heel nieuwe vormen van diagnostiek en therapie.”

Eredoctoraten

Ter gelegenheid van deze viering reikte de UHasselt twee eredoctoraten uit, beide op voordracht van het Instituut voor Materiaalonderzoek. Professor Andrew Holmes pionierde op het grensvlak tussen organische scheikunde en biologie, en professor Richard Palmer is een befaamd pionier op het vlak van nanotechnologie.

Andrew Holmes ontdekte, samen met enkele andere wetenschappers, dat geconjugeerde polymeren kunnen worden gebruikt als halfgeleider in elektronische toepassingen. In eerste instantie werd dit gerealiseerd in ‘Licht Emitterende Diodes’, beter bekend als LEDs. Later onderzoek heeft aangetoond dat er ook transistoren en zonnecellen mee kunnen worden gemaakt. Andrew Holmes spitste nadien zijn onderzoek toe op het ontwerp en de synthese van dergelijke halfgeleiders. Ondertussen werd in dit domein dan ook heel wat zogenaamde ‘nieuwe chemie’ ontwikkeld.

Richard Palmer is een van de pioniers van de moderne nanowetenschap en technologie, domeinen die in de toekomst revolutionaire veranderingen zullen brengen in de informatietechnologie en de levenswetenschappen. Richard Palmer was een van de eersten die het belang van interdisciplinair onderzoek erkenden, waarbij fysica, chemie en moleculaire biologie worden gecombineerd om de eigenschappen van het gedrag van materialen op nanoschaal te ontrafelen en te gebruiken voor een hele reeks toepassingen.

“We hebben dus de gelegenheid gehad om te groeien, ook qua aantal doctorandi, maar dat dreigt nu stil te vallen. Dat willen we keren, want het zijn de onderzoekers die nieuwe wetenschap en innovatie genereren. Vermits Vlaanderen (terecht) pleit voor een kenniseconomie, hebben we kennis nodig om te valoriseren. Dat is eigenlijk een heel eenvoudige boodschap.”

Speerpunten verfijnen

Een commissie onder voorzitterschap van professor Reneman heeft onderzoeksbeleid van de Universiteit Hasselt onder de loep genomen. Wat was precies de bedoeling?

Paul Janssen: “Het Besluit (van 8 september 2000) van de Vlaamse regering omtrent de BOF-financiering schrijft voor dat de universiteiten het onderzoeksmanagement en de werking van de onderzoeksraden moeten laten doorlichten door een externe commissie. De Commissie Reneman heeft die visitatie van de Vlaamse universiteiten op zich genomen. Het resultaat was een goed rapport voor de Vlaamse universiteiten, ook voor de UHasselt.”

Wat springt er voor de Universiteit Hasselt uit?

Paul Janssen: “Het rapport spitst zich op twee dingen toe: *human capital* – hoe gaan we met doctoraatsstudenten om – en *basisonderzoek*. Wat *human capital* betreft, vond de commissie de oprichting van de *doctoral schools* zeer positief. Ook het *tenure track* systeem, de inspanningen die we doen voor HR en de kwaliteit van de doctoraatsopvolging zijn zeer goed beoordeeld.”

“Voor *basisonderzoek* vindt ze ons interdisciplinair onderzoek, onze samenwerking met andere universiteiten en onze successen van nationaal en internationaal netwerken positief. De commissie vond het ook belangrijk dat we heel duidelijke onderzoeklijnen hebben uitgetekend en dat we het aanstellen van mensen en goedkeuren van projecten koppelen aan FWO-selecties. Een voorbeeld van dat laatste: projecten worden in eerste instantie ingediend bij het FWO. Een aantal van deze projecten verwerven FWO-financiering, voor een (beperkt) aantal van de resterende projecten voorzien wij BOF-financiering.”

“Het rapport benadrukte andermaal het belang van het werken met speerpunten. We blijven daarop inzetten, en we zijn van plan om via een interne evaluatie nog preciezer en fijner te definiëren wat de speerpunten en de daaraan gekoppelde onderzoeklijnen zijn.”

“Verder willen we bepaalde onderzoeksthema’s in sommige instituten versterken. Energieopslag wordt een nieuw thema binnen het Instituut voor Materiaalonderzoek. Voor digitale media (Expertisecentrum Digitale Media - EDM) wordt dat 3D-internet, de toekomstige manier om internetapplicaties te ontwikkelen.”

**Met kennis
de markt op**

“In Europa kiezen wetenschappers van jongs af voor de wetenschap. Deze mensen hebben er nooit van gedroomd om ondernemer te worden, zij willen in de eerste plaats wetenschapper worden. Als we die mensen een bedrijf laten oprichten, dan moeten we hen daarbij steunen”, zegt Ann-Pascale Bijmens, directeur van Tech Transfer.

Innovatie vraagt kennis. Omdat de Universiteit Hasselt en de Limburgse hogescholen die in huis hebben, fungeren ze als katalysator voor innovatie in het bedrijfsleven. Tech Transfer UHasselt, opgericht in 2007, speelt daarbij een cruciale rol. Kennis naar de markt brengen en – omgekeerd – de markt naar de kennis brengen, is immers niet evident. Tech Transfer vormt daarom de schakel tussen de academische en de bedrijfswereld.

Een optimale valorisatie vraagt een ondernemend klimaat dat openstaat voor innovatie. Daarom richt Tech Transfer de blik niet alleen naar binnen, maar ook naar de buitenwereld. **“Een deel van ons werk is het sensibiliseren naar bedrijven. We moeten hen laten weten dat zich hier een universiteit bevindt, met 800 onderzoekers.** We doen dat onder meer via Innoventivity, het twejaarlijkse evenement waarbij we ons onderzoek in de kijker zetten, maar ook via media, lezingen en individuele contacten. We zijn actief in kennisplatformen zoals Life Tech Limburg en Clean Tech en we promoten ondernemerschap bij onderzoekers en studenten. Tot slot spelen ook onze wetenschapsparken hierin een rol: zij creëren immers een soort Valley-sfeer, waarin innovatie en ondernemerschap kunnen bloeien.”

Intellectuele eigendom beschermen

De activiteiten van Tech Transfer passen binnen drie pijlers: contractonderzoek, intellectuele eigendom en spin-offs.

“De universiteit heeft als taak niet alleen onderwijs en onderzoek, maar ook dienstverlening. Contractonderzoek past binnen dat laatste. Bedrijven kunnen een beroep doen op onze expertise. Vaak betreft het contracten van 1.500 euro of minder. Het gaat dan bijvoorbeeld om de analyse van een *sample*. Dit laat ons toe om in contact te komen met bedrijven en niet alleen hun noden maar ook hun mogelijkheden te leren kennen”, legt Ann-Pascale Bijmens uit.

Een tweede pijler is de intellectuele eigendom. **“Veel vindingen leiden slechts op middellange termijn tot concrete toepassingen. In afwachting daarvan moeten we deze intellectuele eigendom beschermen.** Hier komt een stuk sensibilisering van

onze onderzoekers bij te pas. Zo maken we bijvoorbeeld duidelijk dat een vinding in een patent helemaal nieuw moet zijn en dus nog niet eerder gepubliceerd werd in een wetenschappelijk tijdschrift. We schakelen ook een gespecialiseerd patentschrijver in en we beheren het Octrooifonds, waarmee patentaanvragen gefinancierd kunnen worden.”

Contractonderzoek met kmo's

In 2010 voerde de universiteit 589 kleinschalige onderzoeksopdrachten voor bedrijven uit. Deze opdrachten omvatten zowel eenvoudige analyses als contractonderzoek tot 125.000 euro. 485 van deze analyses situeren zich tussen de 1.000 en 2.000 euro. Daar zitten uiteraard vooral opdrachten van kmo's bij. Ten opzichte van 2009 is de totale omvang van kleinschalige onderzoeksopdrachten met 50 procent toegenomen: we noteren een stijging van 2.898.952 euro tot 4.425.164 euro.

De analyses en kleinschalig contractonderzoek voor bedrijven vertegenwoordigen een kwart van de contractinkomsten van bedrijven voor de universiteit. De Universiteit Hasselt hecht veel belang aan dit type van samenwerkingsverbanden omdat ze een belangrijke hefboom zijn om haar onderzoeksactiviteiten te verankeren in de regionale economie.

Twee spin-offs per jaar

Ook wat de derde pijler, spin-offs, betreft is de UHasselt bijzonder actief. Spin-offs zijn creatieve ondernemingen, die ontstaan vanuit een vinding aan de universiteit. Tech Transfer begeleidt afgestudeerde doctorandi, stafmedewerkers of externe coaches bij het opstellen van een business plan en bij het zoeken naar investeerders. "In totaal heeft deze universiteit al 11 spin-offs opgericht. Het slaagpercentage van deze bedrijven bedraagt liefst 90 procent. Een bijkomend voordeel is dat ze op de campus gevestigd blijven, waardoor we blijven profiteren van elkaars kennis."

Hoe succesvol het spin-offbeleid van de UHasselt precies is, blijkt uit een vergelijking met de K.U.Leuven. "Leuven heeft vijf spin-offs per jaar. Wij zitten aan twee, terwijl we tien keer kleiner zijn. Niet slecht dus", lacht Ann-Pascale Bijmens, die meteen benadrukt dat dit het resultaat is van een hele keten van onderzoek. "Innovatie is niet zomaar uitvinden, het is vernieuwen op de markt. Daarom mogen onze wetenschappers niet alleen in hun labo's blijven zitten. Natuurlijk moet er nog altijd fundamenteel onderzoek verricht worden. Wetenschappers die zich daarmee bezighouden, kweken bij wijze van spreken de kuikens, waar later het ei uitkomt."

In de jaren negentig ontstonden zes spin-offs aan de Universiteit Hasselt (zie kader). Daarna was het wachten tot 2007 voor een nieuwe spin-off het daglicht zag. "Het was duidelijk dat er op dat moment iets moest gebeuren," vertelt Ann-Pascale Bijmens. "Daarom hebben we als UHasselt 500.000 euro ter beschikking gesteld, wat inmiddels tot zes nieuwe spin-offs heeft geleid. Natuurlijk is 500.000 euro niet voldoende om zes bedrijven op te richten, maar het was wel belangrijk als signaal naar de markt. Door te tonen dat we er zelf in geloofden, hebben we met die 500.000 euro – of eigenlijk de 425.000 die daarvan gebruikt is – 11 miljoen aan investeringen binnengehaald."

Spin-offs nemen de jongste jaren steeds vaker de vorm aan van een spin-in. "Bij een spin-in splitsen we geen bedrijf af van de universiteit, maar brengen we onze technologie samen met de markt. Bedrijven zijn vaak op zoek naar innovatieve oplossingen, waarvoor ze de kennis bij ons vinden. Het grote voordeel van een spin-in is dat we korter op de markt zitten. Bovendien is in deze bedrijven meer kennis in verband met ondernemerschap aanwezig: zaken als het werken met deadlines of boekhoudkundige aspecten." Voorbeelden van recente spin-ins zijn Apitope International (2008) en Lumoza (2009).

Spin-offs en spin-ins

Androme	(1991) - ICT
Zeus	(1991, fusie Androme) – ICT
Destin	(1992, inmiddels overgenomen) – Materialen
Opikanoba	(1998) – ICT
Quesd	(1999) – ICT
Minevision	(1999, inmiddels stopgezet) – ICT
CommArt	(2007) – Linguïstiek
SepsPharma	(2007) – Life Sciences
Apitope	(2008) – Life Sciences
Lumoza	(2009) – Materialen
TinkerTouch	(2010) – ICT
Aristoco	(2011) – ICT

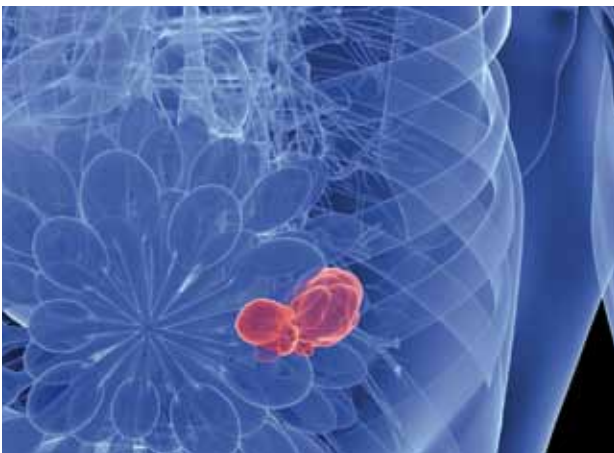
TinkerTouch en Aristoco, de jongste spin-offs

Borstkanker makkelijk opsporen

Een van de instrumenten die Tech Transfer benut, zijn de middelen van het Industrieel Onderzoeksfonds, dat als doelstelling heeft de kennis aan de universiteiten maximaal te valoriseren. "Het IOF laat ons vooral toe om zaken uit te testen op de markt", legt Ann-Pascale Bijmens uit.

"Neem een biomarker, die is ontwikkeld in een samenwerking tussen de biomedische wetenschappen en de materiaalkunde. Toen deze onderzoekers besloten bloed te analyseren, dachten ze daarbij vooral aan toepassingen in de behandeling van MS, waarin we als universiteit al actief zijn. Uiteindelijk bleek de biomarker moeilijk inzetbaar in het MS-onderzoek. Bij borstkanker, dat een eenvoudiger ziektebeeld vertoont, gaf hij echter duidelijke verschillen aan. Met deze biomarker zou men dus op een vrij makkelijke manier kunnen aantonen of iemand aan borstkanker lijdt. Vooralsnog hebben we 40 samples die dat bewijzen – onvoldoende om de markt mee op te gaan, uiteraard. Daarom hebben we er statistici bijgehaald, evenals een farmaceutische expert op gebied van biomarkers."

"Parallel daarmee gingen we op zoek naar financiering. Daarvoor konden we onder meer aankloppen bij de Koning Boudewijnstichting, waar een mecenas een specifiek fonds voor kankermarkers opgericht had. De uiteindelijke doestelling van al die inspanningen is rond deze toepassing alweer een nieuwe spin-off uit te bouwen."

In 2010 zag de spin-off TinkerTouch het daglicht, voor 2011 is Aristoco gepland.

TinkerTouch maakt software voor grote touchscreens. De technologie werd inmiddels ingezet op Puppelpop (zie pagina 8). "Een eerste toepassing van deze touchscreens is presentaties op beurzen. Die worden meteen een stuk levendiger als mensen in de weer zijn met het scherm. De schermen kunnen ook ingewerkt worden in tafels, waardoor de aanwezigen op een vergadering elkaar bijvoorbeeld handmatig documenten kunnen toespelen", legt Ann-Pascale Bijmens uit.

Aristoco gaat zich specialiseren in domotica voor rusthuizen. "Nu dragen de bewoners daar een grote knop om de hals. Die kunnen ze gebruiken voor noodoproepen, maar ze kunnen niet variëren. Als ze de gordijnen open willen, dan kunnen ze enkel via dezelfde knop een signaal geven, wat voor het personeel vrij belastend is. Daarom ontwikkelt Aristoco touchscreens met grote vlakken, voor noodsituaties, maar evengoed voor sociaal contact of zelfs om te mailen. Omdat zo'n touchscreen toch wel wat hip is, verdwijnt het sociaal stigma van met zo'n knop rond de hals te lopen. De uitdaging is wel om bejaarden het systeem vroeg genoeg aan te leren, zodat ze het op latere leeftijd kunnen gebruiken."

Multidisciplinariteit verrijkt

De Universiteit Hasselt beroept zich op haar multidisciplinaire visie, waarbij wetenschappers niet in hokjes blijven zitten. Over het muurtje kijken levert interessante vormen van samenwerking op, met soms onverwachte resultaten. Vanuit die idee zetten we de decanen van de vier faculteiten rond de tafel, samen met de vicerector onderwijs, voor een terugblik op het voorbije jaar en een blik op de toekomst.

Het voorbije jaar was in elk geval succesvol wat het aantal studenten betreft (zie pagina 7) “Dat ligt in de eerste plaats aan de instelling en aan de opleidingen”, zegt vicerector Erna Nauwelaerts. “De grote stijging in de geneeskunde heeft dan weer met specifieke inspanningen te maken, meer bepaald het coachingproject voor het toelatingsexamen.”

Piet Stinissen: “De slaagcijfers van de Limburgse 18-jarigen voor het toelatingsexamen zitten al jaren onder het Vlaams gemiddelde. Niemand weet goed hoe dat komt. De leerkrachten middelbaar onderwijs coachen, bleek niet zo goed te werken. Daarom zijn we met een programma gestart waarbij we leerlingen uit het laatste jaar middelbaar onderwijs specifiek voorbereiden op de toelatingstoets, gedurende zes of acht zaterdagen. Vorig jaar hadden we daar 300 inschrijvingen voor, vandaag zitten we al aan 500.”

“De inschrijvingen komen hoofdzakelijk uit Limburg, maar er zijn er zelfs van aan de kust. Dat heeft te maken met onze eigen aanpak: gespreid in de tijd, in plaats van gefocust in de paasvakantie. Enerzijds leidt het coachingproject tot meer studenten die slagen in het toelatingsexamen, anderzijds is het ook promotioneel interessant. De jongeren hebben het gevoel dat ze hier al een beetje student zijn: ze krijgen een studentenkaart en kunnen van de faciliteiten gebruik maken. Als we de studenten eenmaal hier krijgen, dan kunnen we ze heel snel overtuigen om zich in te schrijven.”

Zelfwerkzaamheid

Gunter Maes: “De rechten zijn tot onze blijdschap succesvol gebleven. Wij gaan door op ons elan, ook al omdat onze opleiding vernieuwend is, zowel naar vorm als naar inhoud. De studenten die nu voor de masteropleiding kiezen, gaan heel sterk voor het eigen onderwijsmodel en de eigen inhoudelijke klemtonen.”

“Naar de vorm bestaat onze eigenheid uit het blokkensysteem: geconcentreerd onderwijs, met minder contacturen en veel zelfwerkzaamheid, wat voor een jurist heel belangrijk is. Als jurist

zijn de vaardigheden veel belangrijker dan de onmiddellijke parate kennis. Dat koppelen we aan een zeer studentgericht systeem, met onderwijsgroepen van 20 studenten, zelfs met 350 studenten in de richting. Zo kunnen ze interactief participeren aan de discussie en hun mondelinge vaardigheden aanscherpen. Inhoudelijk integreren we het internationaal recht al in de bacheloropleiding.”

Wie is wie?

Erna Nauwelaerts: vicerector onderwijs.

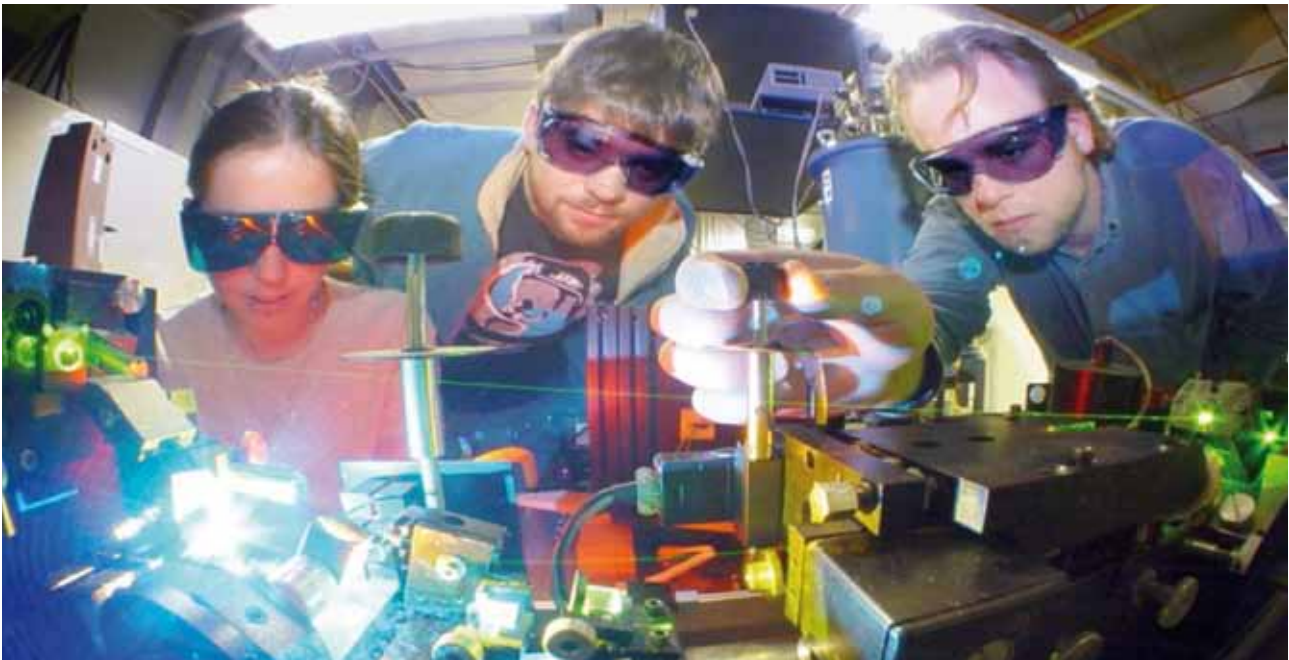
Gunter Maes: decaan van de faculteit Rechten.

Jean Manca: decaan van de faculteit Wetenschappen.

Piet Pauwels: decaan van de faculteit Bedrijfseconomische Wetenschappen (zie pagina 25).

Piet Stinissen: decaan van de faculteit Geneeskunde.

De opleiding rechten aan de UHasselt kwam er om de onderparticipatie van Limburgse jongeren te remediëren. Is dat inmiddels gelukt?

Gunter Maes: “De onderparticipatie is voor een deel weggevoerd, al staan we nog niet op hetzelfde niveau van Vlaanderen. Daar zit dus nog potentieel. Daarnaast is een groot deel van de Kempen nog niet verdeeld tussen Antwerpen, Limburg en K.U.Leuven. Daarom gaan we nu veel meer rechtstreeks contact nemen met de scholen. De keuze van een universiteit blijkt immers veel te maken hebben met waar de leerkrachten in de laatste jaren gestudeerd hebben.”

Piet Stinissen: “Enerzijds leidt het coachingproject tot meer studenten die slagen in het toelatingsexamen, anderzijds is het ook promotioneel interessant. De jongeren hebben het gevoel dat ze hier al een beetje student zijn: ze krijgen een studentenkaart en kunnen van de faciliteiten gebruik maken.”

Hoe belangrijk is de erkenning van de masteropleiding voor de rechten?

Gunter Maes: “Dat is een levensverzekering. De masteropleiding verhindert dat we terechtkomen in een KULAK- of KUB-scenario. Enkel bacheloropleidingen in de rechten leidt op middellange termijn tot uitdoving. Met de master erbij zijn we een volwaardige opleiding. Dat betekent ook dat we door een betere bestaffing veel beter een band kunnen creëren tussen onderzoek en onderwijs.”

“Ook in de master leggen we weer een vernieuwende klemtoon: wij willen juristen opleiden die het recht benaderen vanuit zijn bemiddelende functie. Om het met een boutade te zeggen: veel huwelijkscontracten deugen op het moment van een echtscheiding niet omdat de notaris alleen verliefde koppels zag. Daardoor is in het huwelijkscontract niet geregeld wat geregeld moest worden. Wij willen juristen opleiden die daar wel aandacht voor hebben, zodat er minder geschillen ontstaan en zodat geschillen op een onderhandelde wijze tot een oplossing komen.”

Richtingen met toekomst

Piet Pauwels: “Als nieuwe decaan van de faculteit BEW ben ik ingevallen in een proces, waarbij we vooral in onderzoek stilaan de eerste vruchten van een impulsplan plukken. In diezelfde periode is ook hard aan het onderwijs getimmerd: het is gemoderniseerd en beter afgestemd op de onderzoekscapaciteit. Er is echter nog een weg te gaan. We merken ook dat de overrepresentatie van economen in Limburg, die er een paar jaar terug was, nu weggevallen is. Er is een zekere kannibalisering door de rechten, maar op het Vlaamse niveau is vooral de K.U.Leuven een concurrent.”

Heeft u als nieuwe decaan eigen klemtonen in het hoofd voor de faculteit Bedrijfseconomische Wetenschappen?

Piet Pauwels: “Verscheidene. Onder *peers* heeft de faculteit Economie vorig jaar veel meer respect gekregen. Lange tijd werden we nog als hogeschool of als annex bekeken. Nu hebben we prestaties neergezet in onderzoek en voelt men dat we met moderne thema's bezig zijn.”

“In een aantal afstudeerrichtingen, waarbij we onder meer

samenwerken met de faculteit Wetenschappen, zit duidelijk toekomst. In de afstudeerrichting 'Technologie, Innovatie en Milieu' zetten we in op technologie, in plaats van op nog meer wiskunde en statistiek. Op die weg kunnen we nog veel verder gaan. Het multidisciplinaire is een rijkdom. Ik zie nog mogelijkheden naar rechten, naar alle faculteiten eigenlijk, zowel wat onderzoek als onderwijs betreft. Bij TEW beginnen we dan weer de eerste vruchten te plukken van thema's zoals innovatie in familiebedrijven en kmo's. Ook daar krijgen we de erkenning, die zich doorzet in onderwijs."

Jean Manca: "Wetenschappen zit al een tijdje in een dip, maar de laatste jaren zien we toch een vooruitgang. Dat is een goede zaak, maar de geringe aantrekkingskracht blijft een bekommernis. Bij de top-tien van best betaalde jobs zitten wetenschappen altijd. Bij de VDAB zit daar ook de grootste schaarste. Er zit dus echt wel toekomst in wetenschappen, maar het blijft moeilijk om studenten aan te trekken. Veel heeft te maken met de perceptie. Jurist, manager of arts, daar kan iedereen zich iets bij voorstellen, maar bij wetenschappen denkt men al snel aan saai en moeilijk."

Erna Nauwelaerts: "Van het programma UHasselt@School oogsten we toch de vruchten in verschillende opleidingen."

Jean Manca: "Met UHasselt@School proberen we op heel veel manieren te laten zien dat wetenschappen de problemen van de toekomst zoals milieuproblemen aankunnen. Het onderzoeksaspect is ontzettend belangrijk voor de wetenschappen. Daarom doen we inspanningen door bijvoorbeeld klassen zelf in een labo zonnecellen te laten maken. Zo proeven ze eens van dat onderzoek."

"We stimuleren onze proffen ook om meer naar buiten te komen. Ons faculteit is heel succesvol in het binnenhalen van belangrijke Europese onderzoeksprojecten en met publicaties in toptijdschriften zoals *The Lancet*, maar we komen daar te weinig mee naar buiten. Nochtans is dat belangrijk in de perceptie, ook van de ouders."

State of the art apparatuur

Sinds kort zijn de faculteiten zowel voor onderwijs als onderzoek bevoegd, om de wisselwerking tussen beide te bevorderen. Op welke manier is dat het voorbije jaar gebeurd?

Erna Nauwelaerts: "In alle opleidingen hebben we aandacht voor onderzoeksvaardigheden: kritisch staan tegenover wetenschappelijke bronnen, wetenschappelijk rapporteren, presenteren... Dat wordt vanaf het eerste jaar mooi opgebouwd."

Jean Manca: "Experimentele vaardigheden zijn belangrijk. Daarom

Piet Pauwels: "Onder peers heeft de faculteit Economie vorig jaar veel meer respect gekregen. Lange tijd werden we nog als hogeschool of als annex bekeken. Nu hebben we prestaties neergezet in onderzoek en voelt men dat we met moderne thema's bezig zijn."

leren we onze studenten onderzoek doen met *state of the art* apparatuur. Onze proeven zijn geen keukenreceptproeven: doe dit en dan dat. De studenten krijgen een probleem en moeten zelf tot een oplossing zien te komen met de apparatuur die ze ter beschikking hebben."

Piet Stinissen: "Vroeger was het verband tussen het onderzoek dat in de instituten gebeurde en de opleiding die daaraan gekoppeld was niet altijd duidelijk. Een voorbeeld. De opleiding biomedische wetenschappen is sterk gekoppeld aan ons onderzoek in het biomedisch onderzoeksinstituut, maar de link met de opleiding geneeskunde was minder duidelijk omdat het onderzoek in BIOMED toch iets verder staat van de patiënt. Vorig jaar hebben we daarom een belangrijk onderzoeksprogramma ontwikkeld, samen met onze partnerziekenhuizen ZOL en Jessa, dat veel meer de link legt tussen onderzoek in een medische omgeving en het onderwijs binnen onze bachelor geneeskunde. Onze docenten zijn ook onderzoeksmatig actief in de ziekenhuizen, waardoor veel kruisverbanden ontstaan. Dat is niet alleen goed voor het onderwijs, maar ook voor de profilering ervan."

Piet Pauwels nieuwe decaan BEW

Na de vervroegde terugkeer naar Maastricht van professor Philip Vergauwen, heeft de Raad van Bestuur Piet Pauwels aangesteld als de nieuwe externe decaan voor de faculteit Bedrijfseconomische Wetenschappen (BEW).

Piet Pauwels is geen onbekende voor de UHasselt: hij behaalde er in 2000 zijn doctoraat. Daarna trok hij naar de Universiteit Maastricht, waart hij internationale en industriële marketing doceerde. Hij is actief in enkele gerenommeerde internationale onderzoeksteams die inzoomen op marktgerichte internationalisatie- en innovatieprocessen. Hij heeft een uitstekende onderwijsreputatie en ruime bestuurlijke ervaring op facultair en universitair niveau.

Manca: "Het onderzoeksaspect is ontzettend belangrijk voor de wetenschappen. Daarom doen we inspanningen door bijvoorbeeld klassen zelf in een labo zonnecellen te laten maken. Zo proeven ze eens van dat onderzoek."

"Een tweede voorbeeld: de doctoral school (zie pagina 15) waarmee we begonnen zijn, werkt heel nauw samen met het bedrijfsleven in de regio. Mensen uit bedrijven komen lesgeven aan onze studenten, doctoraatstudenten krijgen de kans om stage te lopen in de bedrijven. De koppeling onderwijs en onderzoek, maar ook dienstverlening en arbeidsmarkt laat toe heel wat verbanden te leggen."

Piet Pauwels: "Wij zitten in een proces van onderzoeksbouw – de laatste twee jaar hebben we onze onderzoeksoutput verdubbeld. Het is een van onze ambities om dat te direct te

koppelen aan onderwijs. De afstudeerrichting 'Ondernemerschap en innovatie' zit duidelijk in onze inhoudelijke onderzoekscluster."

"Er is niet alleen het fundamenteel onderzoek, maar ook de relevantie in de maatschappij. Door projecten met onder andere VKW staan we heel dicht bij een aantal bedrijfsleiders. Als we het in de cursussen bijvoorbeeld over corporate governance hebben, dan kunnen we gerust de CEO van Torfs Schoenen uitnodigen. Dat is een zelfbevruchtend proces, dat exponentieel verloopt: door onze contacten met VKW, Voka en Unizo krijgen we meer contacten met het bedrijfsleven. Daar is serieus wat basiswerk aan voorafgegaan, om het vertrouwen op te bouwen en de juiste thema's en mensen te kiezen. Deze universiteit streeft bewust naar dat continuüm: van fundamenteel naar toegepast onderzoek, de link naar onderwijs, maar evengoed de maatschappelijke relevantie. Die lijn proberen we goed te bewaren."

Piet Stinissen: "Daar zit een grote evolutie in. Als universiteit richten we ons internationaal, dat spreekt voor zich, maar onze wortels in de regio gaan hier op alle niveaus ook dieper: werkgeversorganisaties, ziekenhuizen, bedrijven..."

Piet Pauwels: "Heel concreet ontvang ik op een en dezelfde dag het bericht dat een paper aanvaard is in topjournal, wat geen evidentie is, en krijg ik telefoon van Unizo, of we mee aan tafel kunnen voor een beleidsdossier. Beide vinden we belangrijk. Die stretch behouden, dat moeten we nastreven. Ik droom er ook van om nog verder te gaan in het multidisciplinaire, niet alleen in onderzoek maar ook in onderwijs. Op de arbeidsmarkt moet een wetenschapper ook met een jurist kunnen praten."

Gunter Maes: "Als jongste faculteit is de onderzoekscomponent in de faculteit Rechten nog niet erg uitgebouwd. Dat heeft te maken met het feit dat tegelijk het onderwijs en het labo uitgebouwd moeten worden. Het labo voor de jurist dat is de bibliotheek. Er is geen juridische bibliotheek in deze provincie aanwezig. We hebben een strategische samenwerking met de magistratuur op dat vlak, maar dat gaat toch niet van een leien dakje. Als overheidsinstelling moet er blijkbaar wat tijd over heen gaan."

Rechtsbibliotheek Limburg komt eraan

De nieuwe Limburgse rechtsbibliotheek, die ondergebracht wordt in het nieuwe gerechtshuisgebouw in Hasselt en die de studenten en onderzoekers van de UHasselt mogen gebruiken, komt er in samenwerking met de FOD Justitie. De minister van Justitie heeft inmiddels zijn akkoord gegeven over deze unieke samenwerking.

Gezien de voortgang van de bouwwerken van het nieuwe justitiefaculteitcomplex in Hasselt, dat in 2011 in gebruik wordt genomen, was een overeenkomst dringend nodig. De overeenkomst betreft onder meer het beheer, de organisatie en dagelijkse leiding door de UHasselt, de infrastructuur in het nieuwe gerechtshuisgebouw, het personeel en de financiële middelen, en de toegankelijkheid.

“De onderzoekscomponent moet dus nog wat worden aangescherpt, maar het zal een ander type onderzoek zijn dan bij mijn collega’s hier. Ons onderzoek is bijna automatisch maatschappelijk relevant. Meteen heb je veel sterker een verband met onderwijs, al zal dat maar duidelijk worden binnen een masteropleiding.”

“In de opleiding zetten we heel sterk in op de onderzoeksvaardigheden: het zelf met de juridische bronnen aan de slag gaan. Onze studenten leren geen vonnis schrijven in het derde of vierde jaar, maar in het eerste semester. Op middellange termijn is dat zeker een troef.”

Jean Manca: “Als ik ook even mag dromen: al onze grote onderzoeksinstituten hebben een bijhorende masteropleiding. Alleen het grootste instituut, het Instituut voor Materiaalonderzoek, heeft die niet. Ook bij het Centrum voor Milieukunde is er geen *hoogbouw*. Bijhorende masters zijn een logica.”

Internationalisering voor iedereen

De Universiteit Hasselt wil een open blik op de wereld hebben. Hoe is het gesteld met de internationalisering?

Erna Nauwelaerts: “Het is vandaag ondenkbaar dat je als afgestudeerde niet over internationaal gerichte, interculturele competenties beschikt. De vraag is hoe we internationalisering implementeren. Studentenmobiliteit is één belangrijk aspect, maar we moeten ook werken aan internationalisation @home. Hoe je het ook draait of keert, een pak studenten gaat niet naar het buitenland voor een uitwisseling of stage. Ook zij moeten die competenties ontwikkelen. De internationalisering van onze opleidingen draagt daar in elk geval toe bij. Wat het uitsturen van studenten betreft, is er een tendens om gericht te werken, met een korf van preferentiële kwaliteitsvolle universiteiten.”

Jean Manca: “We brengen de studenten niet enkel in contact met onze eigen proffen, maar laten ze ook proeven van wat er qua onderzoek op internationaal vlak gebeurt. Onze studenten biologie doen veldstudiewerk in Noord-Frankrijk, de studenten fysica bezoeken het labo van CERN. We zijn aan het exploreren of we niet voor alle disciplines iets dergelijks kunnen doen. Dit is immers een internationalisatie waar iedereen aan kan deelnemen, niet enkel het percentage dat op uitwisseling gaat.”

“We hebben ook verschillende niet-Belgische proffen, die vakken in het Engels doceren. Voor de studenten is dat ook al een vorm van internationalisering. Een bijkomend voordeel is dat we studenten ontvangen uit het buitenland. In het buitenland zien we trouwens meer en meer volledige Engelse opleidingen. Hier blijft taal een gevoelig punt.”

Piet Stinissen: “Ons onderwijs is een beetje een hinderpaal voor studenten die in het buitenland les gaan volgen. De blokstructuur is niet altijd even compatibel met wat in het buitenland gebeurt. Laten we de studenten daarom niet naar het buitenland gaan? Toch wel, maar we doen dat op een verstandige manier, vooral via inleefstages. We hebben mogelijkheden in India en Afrika, maar er blijft meer vraag dan aanbod.”

Erna Nauwelaerts: “Het is vandaag ondenkbaar dat je als afgestudeerde niet over internationaal gerichte, interculturele competenties beschikt. De vraag is hoe we internationalisering implementeren. Studentenmobiliteit is één belangrijk aspect, maar we moeten ook werken aan internationalisation@home.”

Inleefstage naar Mali

Onze geneeskunde wordt alsmaar duurder en complexer, maar uiteindelijk betekent dit dat – wereldwijd gezien – steeds minder mensen er gebruik van kunnen maken. Het is belangrijk dat geneeskundestudenten daar op zijn minst een visie op hebben. Daarom wordt er al enkele jaren een inleefstage naar India georganiseerd. Vorig jaar is de faculteit Geneeskunde begonnen met een nieuw proefproject, een gelijkaardige inleefstage in Mali tijdens de grote vakantie. Zes studenten werden geselecteerd.

“Studenten in de master Biomedische Wetenschappen gaan voor langdurige stages naar het buitenland. We proberen ook buitenlandse studenten aan te trekken voor die masteropleiding. Door de bachelor-masterstructuur blijven heel wat studenten niet meer voor hun hele opleiding op dezelfde plaats. De mensen die we na de bachelor verliezen, zouden we moeten kunnen compenseren met een nieuwe instroom, ook uit het buitenland.”

Erna Nauwelaerts: “Dat vind ik een belangrijk gemis. Erasmus-uitwisselingen zijn altijd minimum voor drie maanden. Het zou makkelijker zijn om meer mensen uit te sturen mocht Europa ook kortere periodes financieren, labostages van drie weken bijvoorbeeld.”

Piet Pauwels: “Qua aantal mensen dat naar het buitenland gaat, zijn wij de belangrijkste speler. Er is belangrijk werk geleverd om te maken dat de bachelors niet terugkeren en onvoldoende credits blijken te hebben gehaald. Dat is gestroomlijnd, daar zijn we nu heel eenduidig in. We merken trouwens dat er opnieuw meer interesse is om naar het buitenland te gaan.”

“Er zijn verschillende manieren waarop je internationaal actief kan zijn. Zo werken we meer en meer intensief samen met enkele partners, onder meer in Finland. Daarbij ontstaan gezamenlijke doctoraten, maar we zouden evengoed iets in het onderwijs kunnen doen. Er is ook veel interesse in *summer schools*, in Jordanië, Polen, de VS en Groot-Brittannië.”

Jean Manca: “Onze studenten informatica trekken naar Salford, bij Manchester, om als team gedurende een maand aan een bepaald onderwerp te werken. Daar komen ook quoteringen bij, die

ze als keuzevak kunnen meepakken in hun curriculum. We maken dat nu breder: aanvankelijk ging het enkel om de informaticastudenten, nu ook de economiestudenten. We onderzoeken of hetzelfde niet mogelijk is voor de hele faculteit. Zowel een chemicus als een wiskundige moet samen kunnen werken aan een multidisciplinair werk.”

Gunter Maes: “Ook wat internationalisering betreft, zijn de Rechten anders. Internationalisering@home zit goed bij ons, met de integratie van het internationaal en Europees recht in onze opleiding. In de bachelor hebben we het vak ‘Rechten in een multiculturele samenleving’. Er is maar één statelijk recht, maar naargelang de bevolkingsgroep wordt dat anders gepercipieerd. Een student die vandaag afstudeert, zeker in de Limburgse context, moet daar een zekere gevoeligheid voor hebben.”

“Het is een traditie in Vlaamse rechtenfaculteiten om niet internationaal te gaan in de bacheloropleiding. Dat heeft te maken met het civiel effect: vakken die men volgens de wet afgelegd moet hebben aan een Belgische universiteit binnen een opleiding. We willen vermijden dat mensen een togaberoep willen ingaan en dan vaststellen dat ze door een verblijf in het buitenland geen erkenning krijgen.”

“We gaan dat wel ondervangen in de masteropleiding, al moeten we er wel over waken dat het om een zinvol programma gaat. Internationalisering mag niet louter een tijd van divertimento zijn. De advocaat bij wie men later stage doet, moet overtuigd zijn van het effect van die tijd in het buitenland. Dat is niet evident.”

Gunter Maes: “In de opleiding zetten we heel sterk in op de onderzoeksvaardigheden: het zelf met de juridische bronnen aan de slag gaan. Onze studenten leren geen vonnis schrijven in het derde of vierde jaar, maar in het eerste semester.”

“Het aantrekken van buitenlandse studenten is ook niet zo eenvoudig, door het taalelement. Door de wet op het taalgebruik in gerechtszaken moeten we vasthouden aan de Nederlandse taal. Bij studenten zien we echter ook veel interesse voor de summer schools. Elk jaar worden er toch een stuk of acht toegelaten.”

Nog meer interactie

Hoe staat het ondertussen met de integratie van de kunsten en ingenieursopleidingen?

Erna Nauwelaerts: “De gezamenlijke opleidingen zijn dit academiejaar begonnen. Als ik zie hoeveel voorbereiding daaraan vooraf ging, dan is dat vrij rimpelloos verlopen. Het is een hele onderneming, die nog niet afgerond is. We zitten in de tussenfase, nu gaan we ons focussen op de integratie die in 2012 aanvangt.”

Piet Pauwels: “Als faculteit Economie zijn wij daar niet bij betrokken, maar toch zie ik al heel wat interactie ontstaan. We zijn actief bezig met interieurarchitectuur, ik zie ook potentieel met industriële wetenschappen.”

Piet Stinissen: “Onze samenwerking wordt steeds opener. We komen in contact met heel veel disciplines, alleen al hier rond de tafel. Dat we nu ook Rechten erbij hebben, is verrijkend voor ons allemaal. Zelfs met de kunsten is er heel wat interactie. Recent nog was er de samenwerking rond Alter Nature, een tentoonstelling waar kunst en wetenschappen samen kwamen en waar we een symposium aan gekoppeld hebben. Vroeger ontmoeten we elkaar bij wijze van spreken nooit, nu is er een kader waarin die interactie kan ontstaan. Ik hoop dat dat in de toekomst alleen maar versterkt wordt.”

Veldstudiecentrum in Nationaal Park Hoge Kempen

In samenwerking met het Nationaal Park Hoge Kempen plant de Universiteit Hasselt de oprichting van een nieuw Veldstudiecentrum, in het teken van biodiversiteit.

Een Veldstudiecentrum biedt aan studenten van over heel Europa de gelegenheid om theoretische inzichten in domeinen als biodiversiteit, ecologie, (bio)geografie, geologie en ecotoxicologie te koppelen aan praktijkervaring. Het is dan ook uitermate geschikt om een- of meerdaagse terreinstages te organiseren. De toetsing van de praktijk aan de theorie kunnen de bezoekers zelf organiseren, maar het Veldstudiecentrum zal daarnaast ook zelf *tailormade* educatieve pakketten aanbieden.

Daarnaast wordt het Veldstudiecentrum ook de uitvalsbasis voor Europese doctoraatstudenten en onderzoekers om wetenschappelijk onderzoek te verrichten rond de thema's 'biodiversiteit' en 'natuurbeheer en natuurontwikkeling'. De bedoeling is dan ook de internationale onderzoekssamenwerking te stimuleren.

In Vlaanderen beschikt geen enkele universiteit over een veldstudiecentrum. De unieke ligging van een veldstudiecentrum in het Nationaal Park, met zijn verschillende ecotopen, is ook internationaal een heel sterke troef.

Zorginnovatie in de kijker

LifeTechLimburg zette 13 succesverhalen in verband met zorginnovatie in de kijker op de eerste editie van Zorgidee.

“Innovatie begint met een goed (zorg)idee, dat men vervolgens in een succesvolle toepassing kan omzetten. Een nieuwe toepassing wordt uiteraard niet in één klap internationaal succesvol. Hier gaat een lang traject aan vooraf. Op het Zorgideesymposium in december vorig jaar presenteerden we mooie projecten uit eigen regio om te illustreren hoe nieuwe technologie doeltreffend gebruikt kan worden in de thuiszorg, het ziekenhuis of het rusthuis. Deze uitwisseling van ervaringen en kennis kan andere projecten vooruit helpen en versterkt de innovatie- en ondernemingsdynamiek in onze regio”, legt voorzitter professor Piet Stinissen uit.

Enkele projecten:

- Artsen en verpleegkundigen van het Jessa Ziekenhuis bestuderen hoe een geavanceerde rijnsimulator van de UHasselt gebruikt kan worden om de medische rijgeschiktheid en objectieve rijvaardigheid te onderzoeken bij oudere personen na een beroerte.
- Kinesitherapeuten van de PHL en het Revalidatie en MS Centrum Overpelt passen nieuwe vormen van revalidatie toe bij personen met multiple sclerose. De zorgverleners maken gebruik van computergestuurde robotarmen om efficiënte revalidatie in een virtuele wereld te realiseren.
- Met de Novicept touchscreensystemen kunnen ouderen in serviceflats en woonzorgcentra communiceren met hun arts, de verpleegkundige of hun kleinkinderen. Met deze nieuwe technologie van de Universiteit Hasselt kan men ouderen langer zelfstandig thuis laten wonen.
- Andere succesvolle voorbeelden van telemonitoring zijn het onderzoek van enkele Limburgse cardiologen uit Jessa en ZOL (onder leiding van prof. dr. Paul Dendale) voor de opvolging van patiënten met hartfalen.
- De jonge onderneming APORIS is gespecialiseerd in de digitale vervaardiging van precisiehulpstukken voor chirurgie in de mond-, kaak- en aangezichtsheelkunde.

Zorgidee is een initiatief van LifeTechLimburg in samenwerking met FlandersCare, de provincie Limburg, de Provinciale Ontwikkelingsmaatschappij, de Universiteit Hasselt, de Hogescholen Xios, PHL en KHLim en de ziekenhuizen Jessa en ZOL. Dit symposium, bijgewoond door 300 personen, werd georganiseerd in het kader van het Belgisch EU-voorzitterschap.

BioVille officieel geopend

De minister van Innovatie Ingrid Lieten en de voorzitter van de nv Life Sciences Development Campus Marc Vandeput hebben op 23 maart 2010 officieel BioVille geopend. BioVille is het incubatorgebouw voor bedrijven actief in de biomedische sector, gelegen op de Universitaire Campus Diepenbeek.

BioVille biedt gespecialiseerde infrastructuur (zoals laboratoria) en een waaier van ondersteunende diensten aan bedrijven die actief zijn in de (bio)medische technologie en dienstensector. BioVille, dat over ruim 2000 vierkante meter oppervlakte beschikt, geeft zowel aan startende bedrijven als aan mature groeiende bedrijven onderdak. Naast flexibele kantoor- en laboratoriummodules, biedt een gemeenschappelijk dienstenlaboratorium ook bio-analytische diensten aan de gebruikers van BioVille. Bovendien kunnen de bedrijven een beroep doen op het platform van LifeTechLimburg voor ondersteunende en administratieve diensten.

Het succes van dit concept vertaalt zich in een snelle bezetting van het gebouw. Momenteel hebben zich al acht bedrijven gevestigd in BioVille: Amakem, Apitope, Mubio Diagnostics, Dermagenoma, Promethera, Q-Care, SEPS Pharma en Thema Group. Daarnaast zijn ook de medewerkers van LifeTechLimburg in de incubator gehuisvest.

Minister van Innovatie Ingrid Lieten: "BioVille past binnen de ambitie om life sciences als een hoogtechnologische economische speerpuntsector in onze regio uit te bouwen. In dit incubatorgebouw vinden startende life sciences bedrijven de noodzakelijke infrastructuur om verder te kunnen groeien. BioVille vormt een belangrijke hefboom voor de ontwikkeling van deze sector in onze regio, die heel wat jobs oplevert, zowel voor hoog- als laaggeschoolden."

BioVille werd gerealiseerd en wordt beheerd door de nv Life Sciences Development Campus, een vennootschap opgericht door LRM, de Provinciale Ontwikkelingsmaatschappij van Limburg en de Universiteit Hasselt, met de steun van de Europese en Vlaamse overheid en de provincie Limburg.

Universiteit Hasselt leidt Organext

Het project Organext wil de Euregio Maas-Rijn laten uitgroeien tot een toptechnologische regio op het vlak van organische opto-elektronica en zonnecellen. De leiding van het project, dat twaalf partners uit België, Nederland en Duitsland groepeerd, is in handen van de Universiteit Hasselt. Projectcoördinator is professor Jean Manca.

Nanotechnologie is een van de meest veelbelovende technologische domeinen, die kan bijdragen tot de realisatie van duurzame economische groei. Met behulp van nanotechnologie kunnen bijvoorbeeld organische zonnecellen geproduceerd worden, om in te bouwen in dubbele beglazing of in plooibare modules.

Het marktpotentieel voor organische nanotechnoepassingen is enorm. Vooral in de sector van organische zonnecellen zijn de groeiperspectieven veelbelovend. Het afgelopen decennium kende de sector jaarlijkse groeicijfers van bijna 40 procent, met een huidige omzet van meer dan 10 miljard euro. De komende decennia worden jaarlijkse groeicijfers van minstens 25 procent verwacht. Dat maakt dat de zonnecelindustrie binnen 15 à 20 jaar een van de grootste industriële sectoren wordt.

Organext brengt voor het eerst alle toponderzoekscentra uit de Euregio Maas-Rijn, Eindhoven en Leuven samen om nieuwe producten te ontwikkelen en de economische ontwikkeling van nanotechnologie in de Euregio te stimuleren. De expertise van de betrokken onderzoekers behelst het domein van nanotechnologie, nieuwe materialen en nieuwe generatie (organische) zonnecellen.

De partners zijn: Universiteit Hasselt (Instituut voor Materiaalonderzoek; Centrum voor Milieukunde), IMEC (IMEC-Leuven en IMOMECE-Diepenbeek), Universiteit Maastricht (Merit, ICIS), Hogeschool Zuyd, Technische Universiteit Eindhoven, RWTH-Aachen en Université de Liège.

De leiding van dit uniek internationaal consortium is in handen van de Universiteit Hasselt, met professor Jean Manca als projectcoördinator. De totale kostprijs van dit project, dat loopt over 36 maanden, bedraagt ongeveer 7,5 miljoen euro. De helft daarvan wordt gefinancierd met Europese INTERREG-middelen. De Vlaamse partners (Universiteit Hasselt, IMOMECE en IMEC) kunnen ook rekenen op een cofinanciering door de Vlaamse overheid van 652.370 euro. De provincies Limburg (100.000 euro) en Vlaams-Brabant (285.918 euro) verzorgen ook een deel cofinanciering.

Een Organext-kennisplatform, bestaande uit industriële partners, beleidsmakers en kenniscentra, gaat de knowhow uit het project bundelen. Daarmee kan het project bedrijven begeleiden met technologische ondersteuning en training, om hun economische valorisatie en de werkgelegenheid te verhogen. Bedrijven actief in het domein van nanomaterialen hebben bovendien meer en meer nood aan toegankelijke en geschikte analysetechnieken. Daarom wordt een toegankelijk 'Euregio Nanomaterialen Analyse Lab' opgericht.

Een cultuur van patiëntveiligheid

De faculteit Geneeskunde beschikt voortaan over een nieuwe onderzoekslijn rond patiëntveiligheid, in samenwerking met de ziekenhuizen ZOL en Jessa. In de toekomst hoopt de faculteit de samenwerking uit te breiden naar alle Limburgse zorgverstrekkers.

“Binnen dit project, dat kan rekenen op steun van LSM, willen we alle aspecten van een kwaliteitsvolle gezondheidszorg onderzoeken. In de komende maanden zullen onderzoeksassistenten worden aangeworven met het oog op een doctoraat”, zegt professor Nerée Claes.

“Samen met professor Arthur Vleugels (K.U.Leuven) plannen we op korte tijd een dossieronderzoek van alle niet-geplande opnames op intensieve zorgen. Waarom is de patiënt op intensieve zorgen beland? Is het een verwikkeling, of is het vermijdbaar schade?

Aan de hand van deze dossierstudie werken we samen met zorgverstrekkers en ziekenhuismanagement verbetertrajecten uit, die we vervolgens in de ziekenhuizen implementeren.”

“Onder supervisie van de faculteit BEW wordt een kostenstudie uitgevoerd. Ook zetten we het onderzoek naar veiligheidscultuur voort. Hoe kunnen we het klimaat binnen een organisatie beïnvloeden om te streven naar kwaliteit? Kan het implementeren van verbetertrajecten leiden tot een positieve perceptie van veiligheid bij zorgverstrekkers? Wat bepaalt er binnen een ziekenhuis een cultuur is van kwaliteit en veiligheid? Dat laatste onderzoek heeft als doel het effect van (ziekenhuis)netwerken op de kwaliteit van zorgen te onderzoeken. Zijn ziekenhuizen bereid van elkaar te leren? Wat is het voordeel van een ziekenhuisnetwerk?”

Risico op hartaanval? Even testen...

De Universiteit Hasselt krijgt 310.000 euro van de Vlaamse regering om een test te ontwikkelen die binnen de tien minuten aangeeft of je risico loopt op een hartaanval. Er komt ook een sensor aan, die uitwijst of zich in voedselproductiesporen van pindanoten bevinden, die gevaarlijk zijn voor allergiepatiënten.

Met een biosensor, een microscopisch klein meettoestel, kun je biomarkers meten: stoffen in het lichaam die aangeven dat er iets mis is. Een zwangerschapstest is een voorbeeld van zo'n biosensor. “Die sensoren kunnen altijd maar één biomarker meten. Met ons project NanoSensEu is het de bedoeling om een uniform meettoestel te ontwikkelen dat voor verschillende biomarkers geschikt is”, zegt professor Luc Michiels van BIOMED. Een dergelijke sensor maakt testen niet alleen veel goedkoper, hij verkort ook de tijd die de test in beslag neemt.

De projectpartners beginnen met twee sensoren. “Eentje om hart- en vaataandoeningen op te sporen. Via een druppel bloed zou je dan binnen de 10 minuten moeten weten of je risico loopt op een hartaanval. Een dokter heeft dan alleen nog een computer nodig om het resultaat te kunnen aflezen. Daarnaast werken we voor de voedselindustrie aan een biosensor die moet aangeven of er sporen van pindanoten zijn achtergebleven in de productielijnen.”

Het project wordt vanuit UHasselt geleid, met K.U.Leuven en TUEindhoven als partners. De totale kostprijs wordt geraamd op 1,6 miljoen euro, met een flinke subsidie van Europa.

Luchtkwaliteit Euregio kan beter

Het Centrum voor Milieukunde zet, samen met enkele binnen- en buitenlandse partners, een informatiesysteem voor fijnstof op. Het project moet een gelijke aanpak creëren voor de grensoverschrijdende fijnstofproblematiek, zodat luchtkwaliteitsplannen en beleidsmaatregelen beter op elkaar afgestemd kunnen worden.

Fijnstof is een van de belangrijkste oorzaken van aandoeningen aan de luchtwegen en het hart- en vaatstelsel. Het verlies aan gezonde levensjaren door ziekte of vroegtijdige sterfte in de Euregio wordt in 2010 geschat op 30.000 op een bevolking van 3 miljoen.

Afstemming van meetmethoden

Belangrijke bronnen van fijnstof zijn het verkeer, verwarmingsinstallaties en de industrie. De Europese Unie heeft grenswaarden vastgesteld, die in de Euregio veelvuldig overschreden worden. Dit heeft niet alleen een effect op de gezondheid, maar ook op de ontwikkeling van nieuwe infrastructurele projecten.

De meetmethoden voor fijnstof blijken echter in de drie landen – België, Nederland, Duitsland – verschillen. Daarnaast zijn er ook verschillen in de interpretatie van de gemeten gegevens en in de toepassing ervan in ondersteunende modellen. Omdat deze gegevens nodig zijn voor het maken en evalueren van beleidsmaatregelen en luchtkwaliteitsplannen, worden ze best op elkaar afgestemd.

Mobiel labo

Het project voorziet in die afstemming, te beginnen met de meetmethoden en meetapparatuur. Een nieuw mobiel referentielaboratorium zal in de drie landen op geselecteerde locaties worden ingezet, ter vergelijking met de aanwezige apparatuur.

De verkregen, gelijkwaardige gegevens worden vervolgens verwerkt in kaarten, die grensoverschrijdende fijnstofbelasting en de locaties van de fijnstofbronnen in beeld brengen. Dit maakt het mogelijk om adviezen uit te brengen voor doelgerichte maatregelen om de specifieke bronnen in de Euregio aan te pakken, wat een gezondere en duurzame leefomgeving moet opleveren.

Partners

De partners in dit project zijn de Provincie Limburg (namens het Centre for Sustainable Environment), het ISSeP te Luik, het Geografisches Institut (Lehr- und Forschungsgebiet Physische Geographie und Klimatologie) van de RWTH te Aken en het Centrum voor Milieukunde (onderzoeksgroepen 'Toegepaste en Analytische Chemie' en 'Milieubiologie') van de Universiteit Hasselt.

Verder worden enkele instanties met grote deskundigheid op het gebied van fijnstofmetingen betrokken bij dit project. Het betreft de Vlaamse Milieumaatschappij (VVM), het Waalse Agence Wallone de l'Air et du Climat (AWAC), de Intergewestelijke Cel voor Leefmilieu (IRCEL-CELINE), het Landesamt für Natur, Umwelt und Verbraucherschutz Nordrhein-Westfalen (LANUV), het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) en de Gewestelijke Gezondheidsdienst (GGD) Amsterdam.

In volle expansie

De Universiteit Hasselt is in volle groei. Dat vraagt bijkomende infrastructuur, aangepaste voorzieningen, *people management* en een beetje begrip van de buurt, legt beheerder Marie-Paule Jacobs uit.

“Met de rechtenopleiding is ons studentenaantal de voorbije jaren enorm gegroeid. Vanaf volgend jaar komt daar nog de master bij – dat betekent ineens 1.000 studenten extra, of plus 50 procent. Uiteraard brengt dit ook een grote stijging van het personeel met zich mee. Ook het aantal doctoraatsbursalen stijgt gigantisch. Daarnaast zijn er de integratie van de hogeschoolopleidingen en de opstart van de ingenieurs- en kunstenopleiding, samen met de Leuvense associatie. Die explosieve groei moet goed gemanaged worden. Dat stelt eisen op vlak van infrastructuur en *people management*. We moeten ook klaar zijn voor 2013-14 – dat is beangstigend kortbij – wanneer we een heel nieuwe universiteit worden, met de volledige integratie van de hogeschoolopleidingen”, zegt Marie-Paule Jacobs.

Laten we beginnen met de infrastructuur. Hoe staat het met de bouwplannen, in Hasselt en Diepenbeek?

Marie-Paule Jacobs: “We hebben alweer een goed bouwjaar achter de rug. Fase 1 in Diepenbeek is volledig afgerond. Ons hoofdgebouw ligt er fris en nieuw bij en is feestelijk ingezongen door Axelle Red.”

“Sinds maart is ook het lesgebouw in Hasselt klaar, met de klaslokalen voor het kleinschalig onderwijs. De rechtenstudenten brengen nu 80 procent van hun tijd op de campus Hasselt door. Ze blijven enkel nog in Diepenbeek, gedurende één academiejaar, voor het grootschalig onderwijs in auditoria. De auditoria in Hasselt, in de oude gevangenis, zullen pas volgend jaar af zijn.”

“We hebben ons in Hasselt redelijk goed gehouden aan onze timing en budgetten, wat voor overheidsgebouwen niet altijd evident is. In november 2009 zijn we beginnen bouwen en goed anderhalf jaar later trekken we al in het gebouw. Zonder koperdiefstal was dat zelfs al drie maanden eerder. De koperdiefstal was zeer ingrijpend. Alle kabels waren uit de behuizing getrokken. Ook de codering voor hun aansluiting was verdwenen, waardoor het hele werk opnieuw moest gebeuren. Het was een geniepige daad, die meer pijn deed dan de materiële schade deed vermoeden.”

“Volgend jaar in de zomer, wanneer Manifesta neerstrijkt in Hasselt, hoop ik dat we er ook met de gevangenis en het rectoraat staan. Alle aanwijzingen zijn goed. En terwijl de kranen in Hasselt nog volop aan het bouwen zijn, denken wij alweer aan nieuwe infrastructuurwerken op de campus in Diepenbeek.”

Wat zijn de plannen in Diepenbeek?

Marie-Paule Jacobs: “Onze onderzoeksinstituten groeien en bloeien. Zo zijn de BIOMED-gebouwen nog maar pas vernieuwd en zijn ze nu al hopeloos te klein. We hebben ook een enorm tekort aan labo’s voor het scheikundeonderzoek. Via externe fondsen hebben de scheikundigen voor miljoenen euro’s aan apparatuur binnengehaald, maar de leverancier kan die niet plaatsen omdat we er geen plaats voor hebben. Samen met andere partners onderzoeken we daarom de mogelijkheid om langs de expresweg een *Science Tower* te bouwen, waar we niet alleen de infrastructuur voor de scheikunde een plaats kunnen geven maar ook alle nieuwe ontwikkelingen in verband met life tech en zorginnovatie.”

“We zijn in gesprek met LRM, het Wetenschapspark en de provincie om eventueel enkele gelijkaardige initiatieven te bundelen. De grote uitdaging voor de komende jaren is immers bijkomende hoogwaardige onderzoeksinfrastructuur voorzien voor de onderzoeksinstituten. Het bouwen is hier dus nog lang niet gedaan.”

Waardevol groen

“Verder hebben we het voorbije jaar, samen met de hogescholen, hard gewerkt aan een restyling van de campus in zijn geheel.

We zijn de groenste campus van Vlaanderen, het is zonde dat we dat groen niet meer valoriseren. We leggen de laatste hand aan een masterplan om het groen een meerwaarde te geven voor de gebruikers, met ligweiden en parkomgevingen met banken, waar

Axelle Red zingt nieuwe agora in

Het einde van de bouwwerken op de campus Diepenbeek vierde de Universiteit Hasselt met een optreden van Axelle Red op *Dies Natalis*. Het werd een intiem, unplugged concert, waarbij de eredoctor zich van haar beste kant toonde. Vooral de nummers 'Déjame ser mujer', 'Le monde tourne mal' en 'Je t'attends' konden op enthousiaste reacties rekenen van de 800 toehoorders.

studenten en personeel gebruik van kunnen maken. We willen het bestaande groen, met respect voor de ecologische waarde ervan, opwaarderen. We zijn daarvoor ook in gesprek met Natuurpunt en de Provincie, want het groen hier is ecologisch heel waardevol. In de provincie beweegt ook heel wat om deze zone te zien als een uitbreiding van de groene long richting Hasselt."

"Daarnaast gaan we onze verkeersstromen onder de loep nemen. Nu hebben we één weg, waar bussen, auto's, fietsen en voetgangers samen over moeten. Potentieel is dat gevaarlijk. Daarom gaan we dat opsplitsen. Daarnaast hebben we, net als de rest van Limburg, grote verwachtingen van Spartacus (*het toekomstige fijnmazig openbaarvervoernetwerk dat de mobiliteit in Limburg sterk moet verbeteren, red.*)"

De integratie van hogeschoolopleidingen komt eraan. Op welke manier bereidt de universiteit zich daarop voor?

Marie-Paule Jacobs: "De academisering is uiteraard een taak voor de academici, maar ook op instellingsniveau bereiden we ons voor op de integratie. We hebben bijvoorbeeld een nieuw studentenbeheersysteem voor de gemeenschappelijke opleidingen kunst en ingenieur. De studenten zelf merken daar niets van, zij schrijven zich als vanouds in bij een van de hogescholen, maar in de back office worden alle gegevens teruggekoppeld naar de twee moederinstellingen, Universiteit Hasselt en Universiteit Leuven. Daar zit een heel ICT-netwerk achter, dat in 2010 op enkele maanden tijd is geïmplementeerd."

"Op dezelfde manier moeten we meer en meer interne administratieve systemen op elkaar afstemmen. Er is ook het plaatsgebrek: samen met de hogescholen moeten we uitklaren wat we bijbouwen, waar we bijbouwen, wie welke lokalen gebruikt. Daarnaast moeten we de modaliteiten uitwerken om de infrastructuur van de hogescholen te gebruiken."

"Alle hogeschoolmedewerkers die verbonden zijn aan een academische opleiding krijgen vanaf volgend academiejaar een gastenstatuut aan de UHasselt. Juridisch hebben ze een andere werkgever, maar ze worden behandeld als UHasselt-personeel, met korting in het restaurant, toegang tot de bibliotheek, onderzoeksfaciliteiten en middelen voor onderzoek."

"We denken ook academische structuren uit om al die medewerkers in op te vangen. Naast onze klassieke faculteiten – geneeskunde, wetenschappen, economie, rechten – ontstaan er nieuwe associatiefaculteiten ingenieurwetenschappen en architectuur en kunsten. De blauwdrukken voor die structuren zijn het voorbije jaar uitgetekend en beginnen we langzamerhand uit te rollen."

"Op Vlaams niveau moet het bestaande financieringssysteem voor het hoger onderwijs aangepast worden aan de nieuwe situatie. Daarvoor werken alle universiteiten samen, want – nogmaals – 2013 is echt niet meer ver weg. We moeten ook gaan nadenken over een nieuw statuut voor het personeel. De statuten van hogescholen en universiteiten zijn totaal verschillend. Dat kluwen moet ontward worden, met als uitgangspunt dat het hogeschoolpersoneel dat naar de universiteit komt zijn rechten behoudt."

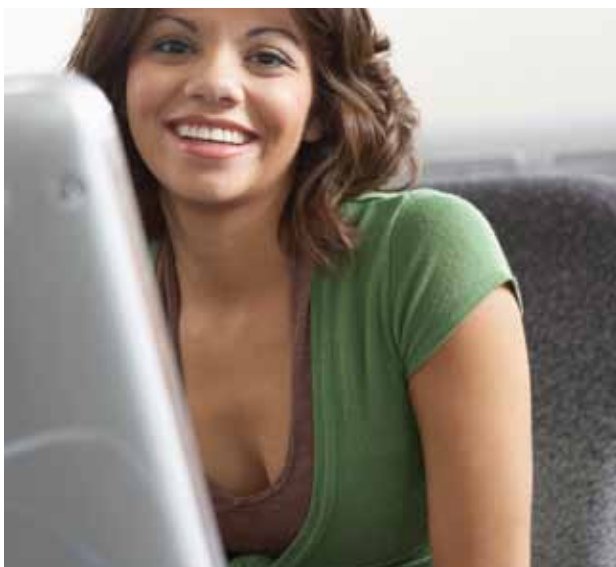
Hoe managet de Universiteit Hasselt het toegenomen aantal personeelsleden?

Marie-Paule Jacobs: "Een nieuw ATP-plan, voor het administratief

en technisch personeel, is in 2010 uitgevoerd. We hebben ons personeel ingedeeld in een aantal duidelijk onderscheiden niveaus: medewerkers, deskundigen, coördinatoren, experts en leidinggevenden. We hebben nieuwe organogrammen gemaakt, een belangrijke tool om de loopbaan binnen de universiteit transparant te maken. Het is de bedoeling om mensen aan te zetten tot meer mobiliteit binnen de instelling. Als mensen kennis van een andere werkplek meebrengen, kunnen processen veel beter op elkaar afgestemd worden.”

“Wij hebben ook enorm veel werk verricht om iedereen te laten werken op dezelfde ICT-systemen, ontwikkeld door onze dienst ISA (*Informatiesystemen in de administratie, red.*). Als Universiteit Hasselt staan we daar heel ver in. Iedereen heeft bijvoorbeeld toegang tot een applicatie voor het studentenbeheer. Die is gekoppeld aan een andere applicatie, de studiegidsen met de opleidingsonderdelen. Die applicatie is op haar beurt gekoppeld aan een applicatie lokalenreservatie. Zo gaat dat maar door. De bibliotheek heeft een databank van publicaties, die verbonden is met een databank met het academisch dossier van elk personeelslid. Door dat gemeenschappelijk ICT-platform stemt iedereen zijn manier van werken af op de ander. Zo gaan diensten makkelijker samenwerken.”

Nood aan middenkader

“Wat het academisch personeel betreft, zijn we de problematiek van de middenkaders verder aan het finaliseren. In het huidige universiteitsstatuut komt dat middenkader niet voor, maar wij pleiten er sterk voor. Het universiteitendecreet voorziet in een vast kader – de professoren – en daarnaast een enorm groot tijdelijk kader, bestaande uit assistenten, doctoraatsbursalen en onderzoekers. Daardoor moeten de individuele professoren persoonlijk al die uitvoerende niveaus managen. Op een groeipad zoals wij dat doormaken, is dat onmogelijk. Daarom denken we aan middenkaders. Dat zijn mensen die geen prof zijn, maar die wel vast benoemd kunnen worden of een contract van onbepaalde duur krijgen. Op die manier willen we de profs helpen om nog meer en nog beter onderzoek te doen. Als ze een deel van de begeleiding van doctoraatsstudenten kunnen doorschuiven naar een middenkader, dan gebeurt die begeleiding beter en creëer je een soort piramide, waardoor je veel meer begeleiding kan geven. Eén prof kan daardoor veel meer onderzoek sturen, wat de onderzoeksoutput zal verhogen.”

Hoe zit het met het financieel beheer van deze instelling?

Marie-Paule Jacobs: “De UHasselt is financieel zeer gezond, omdat we een zuinig beleid voeren. Daardoor hebben we de economische crisis vrij goed doorstaan. De Vlaamse overheid moet in de nabije toekomst wel haar verplichtingen blijven nakomen. Dat is zeer essentieel.”

“Als beheerder baart het me zorgen dat er op Vlaams niveau weinig aandacht is voor het feit dat we als organisatie belangrijke overhead kosten hebben. Gebouwen zijn het mooiste voorbeeld. Heel Vlaanderen is stikjaloers op de mooie bouwprojecten die we hebben gerealiseerd, maar die danken we aan LSM en aan investeringen van de provincie. **Op termijn moet er zoiets komen als een gebouwenfonds voor het hoger onderwijs,** net als voor het middelbaar onderwijs. Het in stand houden en continu vernieuwen van onze gebouwen vormt een enorm zware kost, en dan zwijg ik nog over nieuwe gebouwen. Hetzelfde geldt voor al die informaticasystemen. Men moet erkennen dat die kosten bestaan. Het geld van de universiteit komt van zoveel verschillende kanalen dat we moeten opletten dat de overhead niet volledig betaald wordt ten koste van onderwijsgeld.”

Overstroming

En dan zijn er nog de calamiteiten die de universiteit meemaakte. Niet alleen was er een koperdiefstal in Hasselt, de campus Diepenbeek kreeg ook nog eens te maken met een overstroming.

Marie-Paule Jacobs: "De koperdiefstal was brute pech, de overstroming was veel erger. De universiteit heeft daar een enorme weerbaarheid getoond, wat me plezier gedaan heeft. Als deze instelling op een of andere manier in haar bestaan geraakt wordt, dan sluiten de rangen zich en dan gaat iedereen ervoor. Ik heb nooit zo weinig klachten gekregen over koude, vochtigheid of stof als tijdens die dagen. Op drie dagen waren we opnieuw les aan het geven, wat fantastisch was."

"Na de overstroming van november hebben we al twee keer opnieuw zandzakken gelegd. We hebben een voorlopig systeem met houten palen in de grond, waar we panelen tussen zetten, plastic erover en zandzakken ertegen."

Mogen we de komende jaren dan nieuwe overstromingen verwachten?

Marie-Paule Jacobs: "Gebouw D ligt in overstromingsgebied, daar moeten we geen doekjes om winden. De voorbije dertig jaar hebben we gewoon heel veel geluk gehad, maar met de klimaatwijziging zou daar wel eens een einde aan kunnen komen."

"We zijn bezig met aankoop van een gespecialiseerd waterkeringsysteem, met voorgefabriceerde lamellen in aluminium, die we heel snel kunnen plaatsen. Fundamenteel moet het Vlaams Gewest wel het probleem van de Demer oplossen. **Het water moet ergens heen, maar de kelder van de universiteit kan toch geen opvangbekken zijn.** De kelder is trouwens, met alle technische installaties, onze levenslijn. Als die overstroomt, is het over en out voor ons."

Waren er, behalve de rampspoed, nog minpunten het voorbije jaar?

Marie-Paule Jacobs: "Het gehakketak tussen onze studenten en de gemeente Diepenbeek over de tentfuiwen. Een student kiest zijn onderwijsinstelling niet alleen op basis van de onderwijskwaliteit maar ook op basis van het studentenleven. Diepenbeek-Hasselt is niet Leuven, en dat willen we ook nooit worden, maar de voorbije generaties studenten hebben hier een heel specifiek feest-DNA ontwikkeld dat geen enkel andere universiteit kent. We hebben altijd goede afspraken gemaakt met de studenten, maar de tolerantiegrens vermindert. De fuien zouden zagezegd te veel overlast bezorgen aan de buurt, maar in Gent

gaat men toch ook niet de Gentse Feesten afschaffen? In feite gaat het vooral om een politiek probleem in Diepenbeek, want onze studenten hebben een goede relatie met de buurt. Professor Johan Ackaert gaat de buurtbewoners binnenkort trouwens op een wetenschappelijk verantwoorde manier bevragen."

"Behalve geluidsoverlast is er ook vandalisme, dat men nogal makkelijk in de schoenen van de studenten schuift. Daar verzet ik me fel tegen, want het vandalisme gebeurt vooral in het weekend, als hier op de campus grote fuien plaatsvinden die niets met de universiteit te maken hebben en waar heel veel buitenstaanders op afkomen. Als universiteit vinden we in elk geval dat de fuien moeten kunnen doorgaan, in tenten. Wij engageren ons dat dit fatsoenlijk gebeurt. De studenten denken met ons mee en hopelijk geldt dat ook voor de gemeente Diepenbeek."

"Ik wil onze studenten overigens een pluimpje toewerpen voor de manier waarop ze met de universiteit samenwerken. Ik heb bewondering voor het sociaal engagement van onze studenten. Ze hebben zelf gewezen op het verkeer- en parkeerinfarct op de campus en een actie op het getouw gezet om studenten met de fiets te laten komen. Ze hebben ook de bibliotheek doorgelicht vanuit een klantenperspectief. Ze dragen goede ideeën aan om bijvoorbeeld het restaurant op momenten dat er niet gegeten wordt te gebruiken als zelfstudieruimte. Bij de overstroming, tot slot, hebben de studenten zelf de communicatie naar de studenten verzorgd, via sociale media. **De studenten zijn hier echte partners en daar doen we het tenslotte voor.**"

Een HR-strategie voor onderzoekers

De Universiteit Hasselt verwacht als eerste universiteit in Vlaanderen Europese erkenning voor haar HR-strategie voor onderzoekers.

In 2007 ondertekende de Universiteit Hasselt het *Europese Handvest voor onderzoekers*, een initiatief van de Europese Commissie. Door het ondertekenen van het Handvest engageert de UHasselt zich ertoe te streven naar een open en transparante **rekrutering** van onderzoekers, op de internationale arbeidsmarkt. Het Handvest hecht ook veel belang aan de **werkvoorwaarden en sociale zekerheid**. Hieronder vallen erkenning van voorgaande werkervaringen, aandacht voor de werkomstandigheden (veiligheid, voldoende materiële voorzieningen), arbeidscontracten, ondersteuning bij loopbaanontwikkeling en een duidelijke verloningspolitiek. Tot slot vraagt het Handvest ook oog te hebben voor **opleiding en ontwikkeling**. Hierbij mag de aandacht niet uitsluitend gaan naar technisch theoretische kennis die nodig is voor de functie. De ontwikkeling van andere vaardigheden en competenties, zoals people management skills, communicatievaardigheden, projectmanagement,... zijn even belangrijk, met het oog op eventuele andere functies later.

Ook de onderzoekers hebben verplichtingen als werknemer, meer bepaald wat **ethische en professionele aspecten** (bijvoorbeeld rond plagiaat en professionele houding) betreft. Het is de bedoeling dat de onderzoeksinstelling de onderzoekers hiervan bewust maakt, via reglementering en opleiding.

Europese erkenning

Het Handvest, dat een veertigtal onderzoeksinstellingen ondertekend hebben, is het resultaat van een pilootwerkgroep, die bovenstaande krachtlijnen uittekende. De krachtlijnen werden vertaald in een veertigtal criteria, aan de hand waarvan een instelling kan aftoetsen in welke mate haar humanresourcesbeleid voor onderzoekers strookt met de bepalingen van het Handvest. Op basis van deze analyse kan de instelling prioriteiten stellen voor de verdere verfijning van haar HR-beleid.

Op basis van een dossier hierover kunnen onderzoeksinstellingen een erkenning van de Europese Commissie krijgen. Aan deze erkenning is een logo verbonden, dat instellingen op hun website en bij vacatures kunnen plaatsen, zodat sollicitanten weten dat ze een actief HR-beleid rond onderzoekers voeren. Dat kan een bijkomende troef zijn in de zoektocht naar talent. De Universiteit Hasselt, die deel uitmaakte van de pilootgroep, streeft ernaar om in 2011 deze erkenning te krijgen van de Europese Commissie en organiseerde daarvoor onder meer een enquête bij alle senior onderzoekers, uitgevoerd door de VLIR.

Financiën 2010

Financiën gaan uiteraard in de eerste plaats over opbrengsten en kosten, over een jaarrekening en een balans. Maar al die cijfers zijn ook een vertaling van een concreet beleid ten gunste van onderwijs en onderzoek.

Opbrengsten

In 2010 bedragen de opbrengsten van de UHasselt in totaal 59,8 miljoen euro.

- 32 miljoen euro (53,5 procent) zijn overheidstoelagen van de Vlaamse Overheid voor Werking, Investeringen, Sociale Voorzieningen en het Bijzonder Onderzoeksfonds.
- De opbrengsten voor fundamenteel en toegepast onderzoek (zonder het Bijzonder Onderzoeksfonds) worden via competitie op de onderzoeksmarkt geworven en bedragen 16,7 miljoen euro, verdeeld over tweede geldstroom (1,7 miljoen euro), derde geldstroom (11,3 miljoen euro) en vierde geldstroom (3,7 miljoen euro).
- 8 miljoen euro zijn eigen opbrengsten (studiegelden, beleggingen, ...) en opbrengsten uit vormings- en wetenschappelijke activiteiten.
- De overige middelen zijn opbrengsten van allerlei aard.

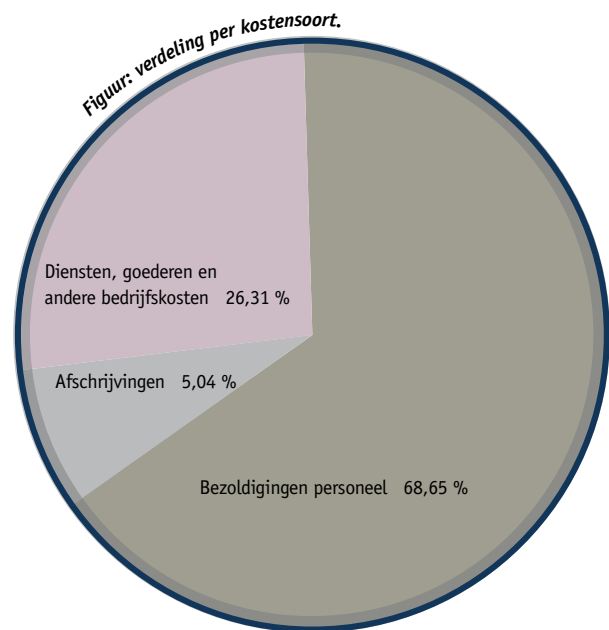
Kosten

In 2010 bedragen de kosten van de UHasselt in totaal 55,5 miljoen euro. Deze figuur geeft een overzicht per kostensoort.

In concrete cijfers betekent dit:

- Bezoldigingen personeel:
38,1 miljoen euro
- Diensten, goederen en andere kosten:
14,6 miljoen euro
- Afschrijvingen, voorzieningen:
2,8 miljoen euro

Dit betekent voor de UHasselt in 2010 een batig resultaat van 4,3 miljoen euro.

Personeel

Op 1 februari 2011 werkten er 870 personen (668,93 fte) aan de UHasselt.

Samengevat kunnen we dit als volgt voorstellen:

	Mannen		Vrouwen		Totaal	
	Aantal	fte	Aantal	fte	Aantal	fte
Zelfstandig Academisch personeel	149	85,20	55	33,70	204	118,90
Assisterend Academisch personeel	52	31,06	53	33,50	105	64,56
Andere onderzoekers (incl. bursalen)	160	150,20	136	124,65	296	274,85
Administratief en Technisch personeel	86	75,21	179	135,41	265	210,62
Deeltijds ATP/Verminderde prestaties/LBO	8		66		74 op 265	

**Studenten hebben
iets te zeggen**

De gemiddelde student beseft niet hoeveel inspraak wij hebben, zegt Cédric Hamaekers, voorzitter van de Studentenraad. Drie geëngageerde studenten vertellen over het leven zoals het is aan de Universiteit Hasselt. "We voelen ons betrokken."

Als een buitenstaander vraagt hoe dat nu is, studeren aan de Universiteit Hasselt, wat antwoorden de studenten dan?

Cédric Hamaekers: "Goed. We hebben een apart systeem van lessen, met veel zelfstandig werken en in sommige richtingen een blokkensysteem. Dat is een verschilpunt. Voor sommigen is dit beter, voor anderen dan weer niet, maar het heeft in elk geval zijn voordelen bewezen."

"De jongste jaren is de universiteit qua infrastructuur heel modern geworden. **De universiteit ziet er weer even aantrekkelijk uit als ze echt is**, wat vroeger niet altijd het geval was. Het studentenleven is dan weer een hot topic de laatste weken, met het Diepenbeekse gemeentebestuur dat politieke spelletjes speelt met onze tentfuiven als inzet. Onze fuiven zijn gezellig en veel persoonlijker dan bijvoorbeeld in Leuven. Iedereen kent hier iedereen. De fuiven in tenten zijn uniek voor het Diepenbeekse studentenleven. Daarom zullen we er tot de laatste snik voor strijden."

Bob van der Vleuten: "De fuiven zijn ook een troef voor de universiteit om studenten aan te trekken. Als we de tentfuiven ooit kwijtspelen, dan verdwijnt een groot deel van het studentenleven in Diepenbeek."

Cédric Hamaekers: "Net als onze financiële mogelijkheden. Een fuifzaal huren is duur. In een tent is alles goedkoper."

Hoe tevreden zijn jullie over de voorzieningen aan de Universiteit Hasselt zoals het restaurant en de huisvesting?

Rebekka Hansen: "Over ons restaurant valt niet veel te klagen. We hebben vrij goed eten en als we suggesties hebben, dan wordt daarnaar geluisterd."

Cédric Hamaekers: "Een van de zaken die we met de Eetcommissie aangekaart hebben was dat de cafetaria geen vast sluitingsuur had. De cafetaria sloot elke dag ergens tussen vier en zeven, wat studenten heel storend vonden. We hadden liever een vast tijdstip dan geregeld voor een gesloten deur te staan."

Bob van der Vleuten: "De universiteit bouwt zelf geen studentenkamers. Wel goed zijn de modelcontracten waarmee de

universiteit en de hogescholen werken. Om te beginnen betaal je met zo'n contract maar tien maanden huur, terwijl dat in alle andere studentensteden twaalf maanden is. Een modelcontract geeft ook zekerheid. Als er iets misgaat, kun je altijd aankloppen bij de huisvestingsdienst. Bijgevolg zijn studenten hier meteen al wantrouwig als er geen modelcontract aangeboden wordt."

Cédric Hamaekers: "We hebben hier in Diepenbeek ruime, mooie koten tegen een betaalbare prijs. Voor studenten is dat toch belangrijk. Je krijgt hier voor dezelfde prijs vaak het dubbele aan oppervlakte van in Leuven."

Participatiemodel

Voelen de studenten zich mee verantwoordelijk voor het beleid van de universiteit?

Bob van der Vleuten: "Ze voelen zich vooral *betrokken*. Dat geldt vanaf het laagste niveau. Per jaar en per opleiding worden de studenten serieus betrokken in hoe hun opleiding georganiseerd wordt, in hoe de vakken worden geëvalueerd, enzovoort. Dat is een groot verschil met andere universiteiten. De studenten staan hier dicht bij de professoren en assistenten."

Wie is wie?

Aan dit gesprek namen volgende studenten deel:

Cédric Hamaekers: voorzitter van de Studentenraad en lid van de Raad van Bestuur van de unief, zit in het laatste jaar Toegepaste Economische Wetenschappen.

Rebekka Hansen: ondervoorzitter van de Studentenraad en lid van de Raad van Bestuur, zit in derde bachelor Scheikunde.

Bob van der Vleuten: lid van de Studentenraad en van de Raad van Bestuur, zit in het eerste masterjaar Informatica.

Rebekka Hansen: "Een nieuwe enquête gaat over de academische kalender, een heel gevoelig punt. De academische kalender opstellen is altijd moeilijk, omdat je met zoveel dingen rekening moet houden: vakantiedagen, studenten, professoren, assistenten,..."

Rebekka Hansen: "Door sneller te evalueren zijn de studenten meer betrokken bij de leerstof zelf."

Cédric Hamaekers: "De gemiddelde student beseft niet hoeveel inspraak we wel hebben. Een eerste stap is de studentenvertegenwoordiger. Dan is er de studentenraad, de faculteitsraad en de raad van bestuur. Hoe hoger je gaat, hoe meer je te zeggen

hebt en hoe meer je ook de waarde daarvan beseft. Studenten hebben hier echt iets te zeggen. Dat is van onschatbare waarde. We worden ook geapprecieerd door het beleid. Het niveau van participatie is heel goed, de uitdaging is om dat te onderhouden."

In de twintigste eeuw bevonden studenten zich vaak in een conflictmodel met de hogere overheden. Dat lijkt hier ver weg.

Bob van der Vleuten: "Dat komt omdat we nu een goed participatiemodel hebben. Overal waar dat moet, hebben we de mogelijkheid om in dialoog te gaan. Dan is er minder nood om bij het minste geringste op de barricaden te springen. Met dialoog kun je veel meer bereiken."

Iets anders dan. Veel studenten komen met de auto naar de campus, die daardoor een eigen mobiliteitsproblematiek ontwikkeld heeft. Houdt dat jullie bezig?

Cédric Hamaekers: "Daar hebben wij een mooie nota over. Dit is een zogenaamde C-locatie: in het groen gelegen, maar moeilijk bereikbaar, tenzij met de wagen. Dat heeft zijn voor- en nadelen. Voor pendelstudenten met een auto was het ideaal – makkelijk te bereiken en veel parkeerplaats – maar dat is inmiddels ook al niet meer het geval. Met het openbaar vervoer zijn er nog heel wat verbeterpunten. Als studenten zijn we vragende partij voor een betere bediening door De Lijn."

Bob van der Vleuten: "De noordzuidverbinding naar de campus is bijna onbestaande. We hopen dan ook dat er gecarpoold wordt en dat daar rekening mee gehouden wordt als er groepen samengesteld worden voor bepaalde lessen."

Rebekka Hansen: "Aan sommige faculteiten gebeurt dat".

Cédric Hamaekers: "In andere nog veel te weinig. Het bundelen van lessen op een aantal dagen is ook een mogelijkheid, al is dat niet voor alle richtingen mogelijk."

Zesde beker op rij voor regattateam

Voor de zesde keer op rij mochten de roeiers van de UHasselt de wisselbeker van de stad Hasselt officieel in ontvangst nemen. Dat gebeurde tijdens een receptie in de vernieuwde ontvangstruimte.

"Zonder vervelend te willen doen, zou het leuk zijn dat de andere teams zich wat laten opjuttten om volgend jaar dubbel zo hard te vechten", lachte de Hasseltse schepen van sport Brigitte Smets "Het wordt inderdaad voor buitenstaanders misschien eentonig, maar onze studenten gaan er dan ook resoluut voor", repliceerde rector Luc De Schepper. "Ons roeiteam is een levend uithangbord voor onze universiteit."

Hoe kan de race volgende jaar wat spannender worden? "Onze ploeg achter de sluis van Godsheide laten vertrekken misschien, of balkjes in het water plaatsen, waar we over moeten", lachen de studenten, die er meteen aan toevoegen ook in 2011 voluit voor winst te gaan.

En de fiets?

Bob van der Vleuten: “Die stimuleren we. Dit jaar organiseren we een mooie actie om met de fiets naar de unief te komen. Studenten krijgen per keer dat ze met de fiets komen een stempel. Met vijf stempels kunnen ze maandelijks deelnemen aan een tombola. De hoofdprijs is telkens een iPad.”

Enquêtes

Voldoet het aanbod aan sport en cultuur voor jullie?

Cédric Hamaekers: “Over de sportactiviteiten zijn we zeer tevreden. De sportcoördinator doet dat heel goed, in samenspraak met de studenten. Het aanbod is voldoende groot, zowel in lessenreeksen als in eenmalige activiteiten zoals skiën of mountainbiken. Cultuur ligt wat moeilijker.”

Bob van der Vleuten: “We sporen de studentenverenigingen aan om zich wat meer op cultuur te richten.”

Rebekka Hansen: “De universiteit geeft vaak de mogelijkheid om met een korting evenementen in het Cultuurcentrum Hasselt bij te wonen. Soms zijn er zelfs gratis tickets te winnen.”

Cédric Hamaekers: “Dat aanbod blijft echter beperkt. Met tien duotickets maken we twintig mensen heel gelukkig, maar daar houdt het dan mee op.”

Rebekka Hansen: “Als er tickets te winnen vallen, zijn ze meestal snel weg.”

Wat willen jullie graag meer zien? Evenementen op de campus?

Bob van der Vleuten: “Van alles eigenlijk. Op de campus is natuurlijk interessant, omdat de evenementen dan toegankelijk zijn voor alle studenten, maar niks houdt een student tegen om naar Hasselt of naburige gemeenten te gaan.”

De studentenraad organiseert sinds vorig jaar enquêtes over onderwerpen die de studenten aanbelangen. De eerste enquête ging over de bibliotheek. Was daar een dringende noodzaak toe?

Bob van der Vleuten: “Bij de verbouwingen werd de bieb een beetje over het hoofd gezien, terwijl wij toch enkele knelpunten opvingen bij de studenten. Het grootste probleem was het gebrek aan zitcapaciteit, vooral tijdens de examens. Maar ook andere zaken: met een laptop had je enkel helemaal achteraan bereik met het draadloze netwerk. Er waren amper twee stopcontacten in de bibliotheek, die dan nog bedoeld waren om te stofzuigen. **Aan een future proof universiteit hadden de studenten echt wel nood aan een meer up-to-date versie van de bibliotheek.**”

“Op onze vernieuwde website hebben we dan een eerste online enquête gehouden, met een viertal vragen over ICT, studieruimte, wat in onze bieb zeer belangrijk is, boeken en varia. Achteraf hebben we een analyse gemaakt van de resultaten, waarmee we naar de beheerder en bibliothecaris zijn gestapt. Van onze aanbevelingen is al een 70 procent gerealiseerd, de rest zit in de pipeline.”

Bob van der Vleuten: “Overall waar dat moet, hebben we de mogelijkheid om in dialoog te gaan. Dan is er minder nood om bij het minste geringste op de barricaden te springen. Met dialoog kun je veel meer bereiken.”

Cédric Hamaekers: "Studenten hebben hier echt iets te zeggen. Dat is van onschatbare waarde. We worden ook geapprecieerd door het beleid. Het niveau van participatie is heel goed, de uitdaging is om dat te onderhouden."

Cédric Hamaekers: "Sommige van onze opmerkingen waren heel simpel, maar ze waren nooit eerder gesignaleerd. Daarom deden wij dat, niet negatief, maar opbouwend. Binnen de maand was er overal internetbereik. In verschillende stappen volgden dan meer tafels, stopcontacten en computers. Nu komen er ook mini-lokaaltjes voor zelfstudie bij: glazen kubussen, waarin je met een aantal mensen samen kan zitten zonder de anderen te storen."

Rebekka Hansen: "Een nieuwe enquête gaat over de academische kalender, een heel gevoelig punt. Dat bleek ook uit het succes van de enquête: op één week tijd hadden we 500 reacties. De academische kalender opstellen is altijd moeilijk, omdat je met zoveel dingen rekening moet houden: vakantiedagen, studenten, professoren, assistenten..."

Bob van der Vleuten: "De enquête volgt een beetje uit een conflict van vorig jaar, toen we bij het opstellen van de kalender van onze eigen wijsheid waren uitgegaan. Nadat we moeizaam een compromis bereikt hadden, bleek dat studenten in sommige faculteiten daar helemaal niet op zaten te wachten. Daaruit hebben we geleerd."

Engagement

Hoeveel tijd stoppen eigenlijk jullie in jullie engagement in de studentenraad?

Bob van der Vleuten: "Volgens mijn ouders veel te veel."

Samira Hijit meest verdienstelijke allochtone student

De 22-jarige Samira Hijit uit Bilzen kreeg in 2010 de Prijs Willy Goetstouwers als meest verdienstelijke allochtone studente aan de Universiteit Hasselt. De prijs is 1.250 euro waard, geschonken door Het Belang van Limburg.

De prijs is vooral een aanmoediging: de laureaat moet meer allochtone jongeren inspireren om voor de hogeschool of universiteit te kiezen. Samira slaagde vorig academiejaar tegelijk voor het derde jaar biomedische wetenschappen én het tweede jaar geneeskunde. Daarnaast begeleidt ze twaalf eerstejaarsstudenten.

"Ik wist al heel vroeg dat ik dokter wilde worden", vertelt Samira. "Alleen wilde het maar niet lukken met het toelatingsexamen. Pas bij de derde poging had ik succes. Ondertussen had ik wel al enkele jaren biomedische wetenschappen op de teller staan. Die wilde ik niet zomaar weggooien. Daarom voltooide ik vorig jaar mijn derde jaar biomedische, zodat ik toch een bachelordiploma van die opleiding op zak had. Tegelijkertijd volgde ik ook het tweede jaar geneeskunde. Ik heb het onderste uit de kan moeten halen. Elke dag studeerde ik acht uur en uiteindelijk slaagde ik voor beide opleidingen, een beetje tot mijn eigen verbazing."

Cédric Hamaekers: “Het voorzitterschap vormt een dagtaak, maar ondertussen heb ik ook wel mijn studies gedaan. Aanwezig zijn is ook heel belangrijk: de studenten moeten de leden van de studentenraad kunnen aanspreken.”

“Enkele jaren terug was de studentenraad nauwelijks nog actief. Met enkele gemotiveerde mensen hebben we een nieuwe start gemaakt. We zijn bijvoorbeeld begonnen met persberichten uit te sturen, zodat ook de buitenwereld weet dat we bestaan en namens alle UHasselt-studenten spreken.”

Bob van der Vleuten: “Sinds vorig jaar zijn we ook heel actief in de Vlaamse Vereniging van Studenten (VVS). We leren daar veel *good practices* – maar evengoed *bad practices* – van andere instellingen kennen. Over sommige zaken krijgen we via de VVS meer dossierkennis. Tegelijk kunnen we onze studenten vertegenwoordigen op Vlaams vlak. Heel wat beslissingen van de overheid hebben een effect op studenten. Het is belangrijk dat wij ons als kleine instelling niet laten wegdommen door Leuven en Gent, die elkaar meestal nog eens tegenwerken ook. Soms kunnen we al eens als derde hond met het been gaan lopen. “

Cédric Hamaekers: “In december hebben we hier het VVS-congres over mobiliteit georganiseerd. We hadden ons daarvoor kandidaat gesteld, enerzijds om onze goede werking in het licht te stellen en anderzijds om onze vernieuwde campus eens aan iedereen te laten zien.”

Bob van der Vleuten: “Het VVS-congres was de kers op de taart van ons jaar. Als je zoiets organiseert, dan wordt er ook meer rekening met je gehouden.”

Wat motiveert jullie?

Cédric Hamaekers: “Zodra je je ingewerkt bent, merk je dat je op een persoonlijke manier toch invloed hebt, op de rector, de vicerector, de beheerder, ... Ideaal zou zijn als elke student zich ergens sociaal engageert. Het is een groot voordeel als je al in de praktijk aan de slag kan voor je op de arbeidsmarkt stapt. Je leert heel veel: organiseren, vergaderen, ...”

Bob van der Vleuten: “Het woord nemen...”

Rebekka Hansen: “Kritisch denken.”

Bob van der Vleuten: Als je ergens een verandering kan teweegbrengen, hoe klein ook, dan is dat al positief voor de studenten. Wie lid wordt van een studentenraad wil meer geweest zijn dan gewoon een student in een diplomafabriek. Het zijn allemaal mensen die begaan zijn met de kwaliteit van het onderwijs en met de instelling. Je krijgt ook iets prachtigs in de plaats, want je leert er veel uit en het is een ervaring die je altijd zal meedragen.”

Rebekka Hansen: “Ik ben zelf erg begaan met zowel het onderwijs als de leefbaarheid van de universiteit.”

Cédric Hamaekers (lacht): “Je bent natuurlijk ook een beetje machtsgeil.”

Rebekka Hansen: “Ja, dat ook natuurlijk.” (*algemeen gelach*)

Op kot in een luxe woonboot

Na Leuven en Antwerpen doet JIM Kot Deluxe dit academiejaar Hasselt aan. De winnaar van de JIM-wedstrijd mag één jaar lang gratis wonen in een luxewoonboot.

De woonboot ligt aangemeerd in de Kanaalkom ter hoogte van 't Lijmfabriek, op tien minuutjes wandelen van het centrum. De boot is voorzien van een grote leefruimte met aansluitend een open keuken. De slaapkamer en de badkamer situeren zich in het ruim van de boot. Bij de prijs is nog veel meer inbegrepen: een jaar lang gratis poetsdienst, een plasma-tv, een laptop, een gsm, trendy designmeubels en gratis eten bij Quick. Kortom, de winnaar van dit JIM Kot Deluxe kan zich concentreren op studeren.

“Op kot gaan op een woonboot lijkt me unieke ervaring”, zei VJ Sean van JIM, live vanuit Hasselt bij de lancering van de wedstrijd. “Vroeger was een woonboot eerder een goedkope oplossing of een tijdelijke woonst, nu is het gewoonweg ultrahip. Vooral de vrijheid en de privacy maken wonen op het water erg aantrekkelijk. Uitkateren na een kotfeestje kan gewoon op het dek van de boot.”

De grote ontknoping van JIM Kot Deluxe werd rechtstreeks uitgezonden tijdens de Student Take Off op 6 oktober 2010 op het Kolonel Dusartplein.

Colofon

Redactie

Anja Otte en Ingrid Vrancken

Vormgeving

Dave Bosmans

Foto's

Marc Withofs

Druk

Drukkerij Profeeling, Beringen

Verantwoordelijke uitgever

Marie-Paule Jacobs

universiteit
▶▶ hasselt

UNIVERSITEIT VAN DE TOEKOMST